

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	За даними охоронних зобов'язань		За даними лісовпорядкування		Примітки (причини змін площі чи літерації)
	площа, га	місцезнаходження	площа, га	місцезнаходження	
		вид.1-2, кв.36 вид.1-13, кв.37 вид.1-19, кв.65 вид.1-13, кв.66 вид.1-6, кв.67 вид.1-25, кв.68		вид.1-11, кв.35 вид.1-2, кв.36 вид.1-13, кв.37 вид.1-19, кв.65 вид.1-13, кв.66 вид.1-6, кв.67 вид.1-25, кв.68	
Пам'ятки природи					
Гідрологічна "Зубринець" Рішення Кіровоградської обласної ради від 22.01.2010 р. № 851	7,1	Олександрівське л-во, кв. 48 вид. 1-2	7,1	Олександрівське л-во, кв. 48 вид. 1-2	
Ботанічна "Дуб велетень" Розпорядження Кіровоградської обласної ради №353 від 30.12.1989 р.	0,01	Голованівське, кв. 20 вид. 19	0,01	Голованівське, кв. 20 вид. 19	
Ботанічна Полезахисна лісова смуга № 1 Розпорядження Кіровоградського облвиконкому від 30.12.1968 р. № 577	14	Оникіївське л-во, кв. 94 вид 1	14	Оникіївське л-во, кв. 94 вид 1	
Ботанічна Полезахисна лісова смуга № 2 Розпорядження Кіровоградського облвиконкому від 30.12.1968 р. № 577	16	Оникіївське л-во, кв. 95 вид 1-3	16	Оникіївське л-во, кв. 95 вид 1-3	
Ботанічна Полезахисна лісова смуга № 3 Розпорядження Кіровоградського облвиконкому від 30.12.1968 р. № 577	9,4	Оникіївське л-во, кв. 96 вид 1-5	9,4	Оникіївське л-во, кв. 96 вид 1-5	
Ботанічна Полезахисна лісова смуга № 4 Розпорядження Кіровоградського облвиконкому від 30.12.1968 р. № 577	4,1	Оникіївське л-во, кв. 97 вид 1-3	4,1	Оникіївське л-во, кв. 97 вид 1-3	
Ботанічна "Дуби-велетні" Рішення Кіровоградського облвиконкому від 09.06.1971 № 233	0,4	Червоно-Нерубаївське л-во, кв. 89, вид.6	0,4	Червоно-Нерубаївське л-во, кв. 89, вид.6	
Ботанічна "Георгіївський гай" Розпорядження представника Президента України в Кіровоградській області від 01.07.1992 р. № 55	5,4	Олександрівське л-во кв.24 вид 5	5,4	Олександрівське л-во кв.24 вид 5	
Ботанічна "Жовтий льон" Рішення Кіровоградської	20,3	Олександрівське л-во, кв. 50 вид. 5	20,3	Олександрівське л-во, кв. 50 вид. 5	

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	За даними охоронних зобов'язань		За даними лісовпорядкування		Примітки (причини змін площі чи літературі)
	площа, га	місцезнаходження	площа, га	місцезнаходження	
обласної ради від 19.05.1995 р. № 47					
Пам'ятка природи «Дуби в Гурівському лісництві» Рішення Кіровоградського облвиконкому №233 від 09.06.1971 р.	0,5	Гурівське лісництво кв. 15 вид. 9	0,5	Долинське (Гурівське) лісництво кв. 15 вид. 9	
Заповідні лісові урочища					
"Осичківське" Рішення Обласної ради народних депутатів №13 від 26.08.1994 р.	79,3	Ємилівське, кв. 44	79,3	Ємилівське, кв. 44	
"Крутенське" Розпорядження Кіровоградської обласної ради народних депутатів №198 від 17.11.2000 р.	39,7	Голованівське, кв. 75 вид. 1-2	39,7	Голованівське, кв. 75 вид. 1-2	
"Пушкове" Розпорядження Кіровоградської обласної ради народних депутатів №198 від 17.11.2000 р.	32	Голованівське, кв. 80	32	Голованівське, кв. 80	
«Сарганівський ліс» Рішення Кіровоградської обласної ради від 28.01.2001 року №166	10,0	Кропивницьке лісництво кв. 45 вид. 8	10,0	Кропивницьке лісництво кв. 45 вид. 8	
"Інгулецьке" Рішенням Кіровоградської обласної ради від 27 липня 2012 року №337	286,0583	Долинське (Петрівське) л-во, кв. 39 в 30, 35 (частково), 36, 37, 38, 39 (частково), кв. 41 в.1-17, кв. 42 в. 5 (частково), 8 (частково), 9 (частково), 11, 13 (частково), 14, 15 (частково), 17, 18, 19 (частково), 20 (частково), 21 (частково), 22 (частково), 23 (частково), 24-37, кв 45 в.1-10	286,0583	Долинське (Петрівське) л-во, кв. 39 в 30, 35 (частково), 36, 37, 38, 39 (частково), кв. 41 в.1-17, кв. 42 в. 5 (частково), 8 (частково), 9 (частково), 11, 13 (частково), 14, 15 (частково), 17, 18, 19 (частково), 20 (частково), 21 (частково), 22 (частково), 23 (частково), 24-37, кв 45 в.1-10	
«Михайлівське» Рішення Кіровоградської обласної ради № 337	162,0	Петрівське лісництво кв. 36	162,0	Долинське (Петрівське) лісництво кв. 36	

Найменування об'єктів природно-заповідного фонду і підстави для їх виділення	За даними охоронних зобов'язань		За даними лісовпорядкування		Примітки (причини змін площі чи літерації)
	площа, га	місцезнаходження	площа, га	місцезнаходження	
від 27.07.2012 р.					
«Ганнівське» Рішення Кіровоградської обласної ради №13 від 26.08.1994 р.	357,0	Петрівське лісництво кв. 19-32	357,0	Долинське (Гурівське) лісництво кв. 19-32	
«Новомогильне» Рішення Кіровоградського облвиконкому №56 від 21.02.1991 р.	205,0	Петрівське лісництво кв. 1-18	205,0	Долинське (Петрівське) лісництво кв. 1-18	
«Олександрівська дача» Рішення Кіровоградського облвиконкому №490 від 26.10.1984 р.	72,0103	Долинське лісництво кв. 3-5	72,0103	Долинське лісництво кв. 3-5	
«Наталіївське» Рішення Кіровоградського облвиконкому №490 від 26.10.1984 р.	37,5	Долинське лісництво кв. 6, 7	37,5	Долинське лісництво кв. 6, 7	
"Матвійів яр" Рішення Кіровоградської обласної ради від 17.12.1993 р. № 214	22	Новомиргородське лісництво кв. 25 вид. 1-10	22	Новомиргородське лісництво кв. 25 вид. 1-10	
"Василівське" Рішення Кіровоградської обласної ради від 17.12.1993 р. № 214	56,8	Новомиргородське лісництво кв. 19 вид. 8-13, кв. 20 вид. 1-4	56,8	Бірківське (Новомиргородське) лісництво кв. 19 вид. 8-13, кв. 20 вид. 1-4	
"Польський ліс" Рішення Кіровоградської обласної ради від 23.03.2003 р. № 158	83,3	Оникіївське л-во, кв. 93 вид. 1-17	83,3	Оникіївське л-во, кв. 93 вид. 1-17	
"Кучери" Рішення Кіровоградської обласної ради від 20.04.2001 р. № 234	19,8	Тишківське л-во, кв. 88 вид. 1, 2, 15	19,8	Тишківське л-во, кв. 88 вид. 1, 2, 15	
"Балка Куца" Рішення Кіровоградської обласної ради №214 від 17.12.1993 року	5	Тишківське лісництво кв. 115 вид. 1-3	5	Тишківське лісництво кв. 115 вид. 1-3	
"Ставраківське" Рішення Кіровоградського облвиконкому від 27.02.2004 року № 268	158,0446	Долинське л-во, кв. 56 вид. 1-23, кв. 57 вид. 1-7	158,0446	Долинське л-во, кв. 56 вид. 1-23, кв. 57 вид. 1-7	
Всього:	12180,5621		12180,5621		

Всі об'єкти природно-заповідного фонду відповідають цільовому призначенню.

Ведення лісового господарства в об'єктах природно-заповідного фонду проводити згідно «Методичних рекомендацій щодо режиму збереження лісових екосистем на територіях

природно-заповідного фонду України різних категорій», які затверджено спільним наказом Міністерства екології та природних ресурсів України та Державного комітету лісового господарства України від 24 грудня 2003 року №185/210-А.

Смарагдова мережа

Смарагдова мережа України (англ. Emerald network) – українська частина Смарагдової мережі Європи. Метою створення Смарагдової мережі Європи є збереження природної фауни, флори та оселищ. Вона була ініційована та координується Бернською конвенцією (1979). Смарагдова мережа має переважно ті самі основи формування, що й NATURA 2000, але діє за межами Європейського Союзу, розвиваючи загальноєвропейський підхід щодо охорони типів природних оселищ.

Об'єкти в межах Смарагдової мережі разом із територіями NATURA 2000 становлять ядро Загальноєвропейської екологічної мережі (PanEuropean Ecological Network, PEEN), яка також підтримується Бернською конвенцією. Держави – члени Європейського Союзу виконують вимоги Бернської конвенції шляхом розвитку мережі NATURA 2000, а території особливої охорони NATURA 2000 відповідають територіям особливої природоохоронного значення Смарагдової мережі.

Смарагдовий об'єкт – це природна територія, на якій проживають зникаючі та цінні види рослин і тварин, які мають міжнародне значення і перелічені в Резолюції № 6 (1998) Бернської конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі, а також містить природні середовища існування (оселища), які перелічені в Резолюції № 4 Бернської конвенції.

Об'єкти Смарагдової мережі описано за інтерактивною картою <http://emerald.net.ua/> та посібником «Смарагдова мережа в Україні».

Опис рідкісних угруповань описано за «Глумачним посібником оселищ Резолюції №4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони».

В районі розташування Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» є 14 об'єктів Смарагдової мережі UA 0000598 Велика Вись площею 14320,26 га, UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія площею 7036,66 га, UA 0000205 Покровсько-Долинівський площею 1064,0 га, UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець площею 23292,08 га, UA 0000318 Олександрійська частина Інгульця площею 10377,4 га, UA 0000304 Верхня долина р. Інгул площею 18734,18 га, UA 0000305 Середня долина р. Інгул площею 31029,07 га, UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс площею 14187,0 га, UA 0000319 Криворізька частина р. Інгулець площею 22472,86 га, UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк площею 8154,0 га, UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька площею 3136,91 га, UA 0000261 Холодний яр

площею 10330 га, UA 0000565 Долина річки Синюха площею 13808.41 га, UA 0000341 Нижньоподільський площею 5138.13 га, UA 0000307 Долина р. Громоклія площею 21519,47 га.

Об'єкти Смарагдової мережі UA 0000579 Басейн річки Метровод площею 15980,36 га, UA 0000166 Регіональний ландшафтний парк «Приінгульський» площею 3803,0 га, UA 0000310 Середня долина р. Інгулець 15204,94 га знаходяться за межами надлісництва.

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець включає територію Новоукраїнського (Бобринецького) лісництва (кв 22-28).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000307 Долина р. Громоклія включає територію Новоукраїнського (Бобринецького) лісництва (кв 34).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000305 Середня долина р. Інгул включає територію лісництв Кропивницьке (кв 93-95, 96 (6-13), 97-101), Компаніївського (Новгородківське) (кв 3-8, 12-18, 25-29, 32-34, 46(1-14), 47-53, 54, 58, 59, 60, 66), Компаніївське (кв 11 (1-8, 13-18), 12, 29, 30, 35-39, 40 (1-5), 42, 47 (2-4), 55, 56, 57, 60), Долинське (кв 19, 21 (1, 3-12), 22-24, 26 (1-17), 27 (1-5,7-23), 36, 37 (20), 38, 47 (1-7,9), 48-49, 51-54, 62 (2), 63, 70, 75 (8-9), 86), Новоукраїнського (Бобринецьке) (кв 29 (1), 35).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька включає територію Долинського лісництва (кв 53 (8-46), 55 (4-12), 56 (2) 57, 67).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк включає територію лісництв Долинське (Гурівське) (кв 1-40, 41 (1-2), 42, 43 (6-8), 45 (6-11, 13), 47 (1-9, 12-15), 48 (1-12), 49, 50 (9-25, 29, 31-35), 52 (1, 2, 4, 12-15), 54 (1, 6-7), 58 (1-3), 62 (7, 9-10), 63 (1,3-5, 7-11), 68 (3, 5, 6), 70 (10, 12-14)), Долинське (кв 1 (1-3), 3-7, 9-16, 12 (5, 7-24), 13, 14 (4, 12-21), 15-16, 18, 31 (6, 10-14)), Долинське (Петрівське) (73 (1, 3-22, 24, 28-30)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000318 Олександрійська частина Інгульця включає територію Бірківського лісництва (кв 64 (2, 8, 9)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000319 Криворізька частина р. Інгулець включає територію Долинського (Петрівське) лісництва (кв 20-32, 39-40, 41 (1-10), 46, 53 (2-9,12-57), 54-68, 77, 78)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс включає територію Олександрівського лісництва (кв. 67 (1, 2, 3, 5)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000304 Верхня долина р. Інгул включає територію лісництв Оникіївське (кв 137-147), Кропивницьке (кв 4, 5 (1-15), 6, 3, 11-16, 20, 21, 26 (1-13), 32 (3,4), 33 (1-20), 37 (1-6,9-11), 41 (3-36), 42, 44 (1-19), 45, 60-74), Червоно-Нерубаївське (кв 96, 99, 100, 102(8), 115(2-8)), Бірківського (Новомиргородське) (кв 52-61, 77, 81).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000205 Покровсько-Долинський включає територію лісництв Бобринецьке (кв 1-3), Компаніївське (кв 26, 49 (3)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія включає територію лісництв Бобринецьке (кв 11-18), Компаніївське (кв 4-7, 21-24, 25(1-9), 48, 50-53).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000598 Велика Вись включає територію лісництв Оникіївське (кв 9-13, 17, 18, 40-44, 45 (2, 3, 4, 5), 83-86, 87 (2), 88 (1, 3), 90-92, 98-121, 123-124, 130-132),

Бірківського (Новомиргородське) (кв 21 (7-10), 22 (2, 3), 24, 25, 26 (2, 3), 27 (4-10), 32-37, 38, 39-41, 47 (1-9), 48 (1, 2, 3), 49, 62, 63 (1-3), 64, 65-70, 72, 73, 74-76, 78 (1-4), 79, 80, 83 (4, 5, 6), 86), Кропивницьке (кв 1).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000261 Холодний яр включає територію Олександрівського лісництва (кв 5 (1-13), 27 (6-11), 53 (1-34), 67 (1-35)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000565 Долина річки Синюха включає територію лісництв Торговицьке (кв 57-160, 166,168-169, 170 (4-19), 171, 176, 181, 182,184,185), Тишківське (кв 1-4, 87, 88, 107(1), 121, 122, 126, 140, 164-166, 168, 169, 179,180, 187), Ємилівське (кв 16,17, 39(крім 1), 40 (10-16,18), 43, 52 (крім 1-3), 55, 58).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000341 Нижньоподільський включає територію Голочанського лісництва (кв 63 (4-8), 68 (10,11), 69 (1), 72 (1),79 (1), 85) (таблиця 3.15, рисунок 3.7).

Таблиця 3.15 – Території включені до об'єктів Смарагдової мережі

Лісництво	Квартал	Назва
Новоукраїнське (Бобринецьке)	22-28	UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець
Новоукраїнське (Бобринецьке)	34	UA 0000307 Долина р. Громоклія
Оникіївське	137-147	UA 0000304 Верхня долина р. Інгул
Кропивницьке	4, 5 (1-15), 6, 3, 11-16, 20, 21, 26 (1-13), 32 (3,4), 33 (1-20), 37 (1-6,9-11), 41 (3-36), 42, 44 (1-19), 45, 60-74	
Червоно-Нерубаївське	96, 99, 100, 102 (8), 115 (2-8)	
Бірківське (Новомиргородське)	52-61, 77, 81	
Долинське	53 (8-46), 55 (4-12), 56 (2) 57, 67	UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька
Долинське (Петрівське)	20-32, 39-40, 41 (1-10), 46, 53 (2-9,12-57), 54-68, 77, 78	UA 0000319 Криворізька частина р. Інгулець
Компаніївське (Бобринецьке)	11-18	UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія
Компаніївське	4-7, 21-24, 25(1-9), 48, 50-53	
Торговицьке	57-160, 166,168-169, 170 (4-19), 171, 176, 181, 182,184,185	UA 0000565 Долина річки Синюха
Тишківське	1-4, 87, 88, 107(1), 121, 122, 126, 140, 164-166, 168, 169, 179,180, 187	
Ємилівське	16,17, 39(крім 1), 40 (10-16,18), 43, 52 (крім 1-3), 55, 58	
Голочанське	63 (4-8), 68 (10,11), 69 (1), 72 (1),79 (1), 85	UA 0000341 Нижньоподільський
Кропивницьке	93-95, 96 (6-13), 97-101	

Лісництво	Квартал	Назва
Компаніївське (Новгородківське)	3-8, 12-18, 25-29, 32-34, 46(1-14), 47-53, 54, 58, 59, 60, 66	UA 0000305 Середня долина р. Інгул
Компаніївське	11 (1-8, 13-18), 12, 29, 30, 35-39, 40 (1-5), 42, 47 (2-4), 55, 56, 57, 60	
Долинське	19, 21 (1, 3-12), 22-24, 26 (1-17), 27 (1-5,7-23), 36, 37 (20), 38, 47 (1-7,9), 48-49, 51-54, 62 (2), 63, 70, 75 (8-9), 86	
Компаніївське (Бобринецьке)	29 (1), 35	
Олександрівське	5 (1-13), 27 (6-11), 53 (1-34), 67 (1-35)	UA 0000261 Холодний яр
Долинське (Гурівське)	1-40, 41 (1-2), 42, 43 (6-8), 45 (6-11, 13), 47 (1-9, 12-15), 48 (1-12), 49, 50 (9-25, 29, 31-35), 52 (1, 2, 4, 12-15), 54 (1, 6-7), 58 (1-3), 62 (7, 9-10), 63 (1,3-5, 7-11), 68 (3, 5, 6), 70 (10, 12-14)	UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк
Долинське	1 (1-3), 3-7, 9-16, 12 (5, 7-24), 13, 14 (4, 12-21), 15-16, 18, 31 (6, 10-14)	
Долинське (Петрівське)	73 (1, 3-22, 24, 28-30)	
Компаніївське (Бобринецьке)	1-3	UA 0000205 Покровсько-Долинський
Компаніївське	26, 49 (3)	
Бірківське	64 (2, 8, 9)	UA 0000318 Олександрійська частина Інгулця
Оникіївське	9-13, 17, 18, 40-44, 45 (2, 3, 4, 5), 83-86, 87 (2), 88 (1, 3), 90-92, 98-121, 123-124, 130-132	UA 0000598 Велика Вись
Бірківське (Новомиргородське)	21 (7-10), 22 (2, 3), 24, 25, 26 (2, 3), 27 (4-10), 32-37, 38, 39-41, 47 (1-9), 48 (1, 2, 3), 49, 62, 63 (1-3), 64, 65-70, 72, 73, 74-76, 78 (1-4), 79, 80, 83 (4, 5, 6), 86	
Кропивницьке	1	
Олександрівське	67 (1, 2, 3, 5)	UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс

Угрупування Бернської конвенції для об'єктів Смарагдової мережі UA 0000598 Велика Вись площею 14320,26 га, UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія площею 7036,66 га, UA 0000205 Покровсько-Долинівський площею 1064,0 га, UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець площею 23292,08 га, UA 0000318 Олександрійська частина Інгульця площею 10377,4 га, UA 0000304 Верхня долина р. Інгул площею 18734,18 га, UA 0000305 Середня долина р. Інгул площею 31029,07 га, UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс площею 14187,0 га, UA 0000319 Криво-різька частина р. Інгулець площею 22472,86 га, UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк площею 8154,0 га, UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька площею 3136,91 га, UA 0000261 Холодний яр площею 10330 га, UA 0000565 Долина річки Синюха площею 13808.41 га, UA 0000341 Нижньоподільський площею 5138.13 га, UA 0000307 Долина р. Громоклія площею 21519,47 га, що межують з територією Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», включаючи його частину охарактеризовані в таблиці 3.16.

Таблиця 3.16 – Угрупування Бернської конвенції

	Оселища	Рослинні угруповання	0000255	0000318	0000136	0000464	0000319	0000410	0000304	0000305	0000598	0000205	0000575	0000261	0000565	0000341	0000307
C1.222	Вільноплаваючі скупчення Hydrocharis morsus-ranae	Hydrocharitum morsus-ranae		+			+	+	+	+	+				+	+	+
C1.32	Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм	Lemnion minoris, Stratiotion, Utricularion vulgaris.		+			+	+	+	+	+						+
C1.33	Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм	Potamogetonion					+	+		+	+				+		+
C1.3411	Угрупування водних жовтеців на мілководдях	Ranunculion aquatilis, Nymphaeion albae частково, Batrachion fluitantis частково								+			+				
C2.27	Мезотрофна рослинність швидких водотоків	Batrachion fluitantis					+			+							

	Оселища	Рослинні угруповання	0000255	0000318	0000136	0000464	0000319	0000410	0000304	0000305	0000598	0000205	0000575	0000261	0000565	0000341	0000307
C2.28	Евтрофна рослинність швидких водотоків	Batrachion fluitantis					+	+		+							
C2.33	Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків	Batrachion fluitantis, Nymphaeion albae, Potamogetonion		+	+	+	+	+	+	+					+		
C 2.34	Евтрофна рослинність повільно текучих річок	Batrachion fluitantis, Nymphaeion albae, Potamogetonion		+			+	+	+	+	+		+		+	+	+
D5.2	Наземні угруповання високих видів Carex, Cladium та Cyperus, скупчення, зазвичай маловидові та часто монодомінантні, на заблочених ґрунтах. Ці види також ростуть в складі каймової рослинності біля водойм (С3.2).	Magnocaricion elatae, Caricorum Rumicion hydrolapathi.			+	+											
E1.11	Євро-сибірські угруповання на уламках скель	Alysson alyssoideum, Sedum perfoliatum, Scleranthus perennis, Sedum album, Veronica dillenii					+		+	+	+				+	+	
E1.2	Багаторічні трав'яні	Brachypodium pinnatifidum, Festucetalia valesiacae,	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+

	Оселища	Рослинні угруповання	0000255	0000318	0000136	0000464	0000319	0000410	0000304	0000305	0000598	0000205	0000575	0000261	0000565	0000341	0000307
	кальцифітні угруповання та степи	Stipo pulcherrimae-Festucetalia pal-lentis															
E2.2	Рівнинні та низькогірні сінокосні луки	Arrhenatherion elatioris, Calthion palustris, Cynosurion cristati, Deschampsion cespitosae, Molinion caeruleae			+	+								+			
E3.4	Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки	Calthion palustris, Deschampsion cespitosae, Molinion caeruleae, Arrhenatherion elatioris, Filipendulion ulmariae.	+	+					+		+			+	+		
E5.4	Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки E5.411 Річкові угруповання Angelica archangelic a. E5.4113 Завіси з Althaea officinalis. E5.414 Висотравні угруповання з домінуванням Filipendula берегів континентальних річок. E5.415 Східні неморальні річкові	Aegopodium podagrariae, Archangelicion litoralis, Aruncopetasisition albae, Deschampsion cespitosae, Filipendulopetasisition, Impatienti nolintangere-Stachyion sylvaticae, Petasisition officinalis, Senecionion fluviatilis.	+		+	+								+			

	Оселища	Рослинні угруповання	0000255	0000318	0000136	0000464	0000319	0000410	0000304	0000305	0000598	0000205	0000575	0000261	0000565	0000341	0000307
	береги із висотравними угрупованнями. Е5.423 Континентальні високотравні угруповання вологих луків. Е5.424 Східні неморальні високотравні угруповання вологих луків.																
Е6.2	Континентальні внутрішні засолені степи	Juncion gerardi, Festuco valesiacae-Limonion gmelinii, Potentillion anserinae, Beckmannion eruciformis, Peucedano officinalis-Asterion sedifolii, Juncion maritimi, Cypero-Spergularion salinae, Festucion pseudovinae, Salicornion prostratae, Puccinellion limosae, Therosalicornion, Malvion neglectae, ScorzoneroJuncetalia gerardi, Artemisio santonicae-Limonietalia gmelinii,											+				+

	Оселища	Рослинні угруповання	0000255	0000318	0000136	0000464	0000319	0000410	0000304	0000305	0000598	0000205	0000575	0000261	0000565	0000341	0000307
		Puccinellietalia, Crypsidetalia aculeatae															
F3.247	Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості	Prunion fruticosae	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
F9.1	Прирічкові чагарники	Epilobion fleischeri, Salicion albae, Salicion triandrae, Salicion eleagnodaphnoidis, Salicetalia purpureae.		+	+	+	+		+	+							
G1.11	Прирічкові вербові ліси	Salicetea purpureae, Salicion albae		+			+		+	+					+		
G1.7	Термофільні листопадні ліси	Aceri tatarici- Quercion, Agrostio- Quercion petraeae, Jasmino-Juniperion excelsae, Quercion pubescenti-petraeae.	+		+	+										+	
G1.A1	Дубово-ясеневограбові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах	Carpinion betuli.	+	+					+		+			+	+	+	
G1.A4	Яружні та схиліві ліси	Tilio-Acerion									+				+	+	
G3.4232	Сарматські ліси степової зони з Pinus sylvestris	Festuco-Pinion sylvestris														+	
H3.1	Кислі силікатні континентальні кліфи	Androsacion vandellii, Asplenion septentrionalis, Hypno-Polypodium			+	+	+			+		+	+		+	+	

	Оселища	Рослинні угруповання	0000255	0000318	0000136	0000464	0000319	0000410	0000304	0000305	0000598	0000205	0000575	0000261	0000565	0000341	0000307
		vulgaris, Silenion lerchenfeldianaе															
X18	Степи, що заростають лісом						+	+		+	+		+	+	+	+	+

Угруповання Бернської конвенції для UA 0000598 Велика Вись площею 14320,26 га, UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія площею 7036,66 га, UA 0000205 Покровсько-Долинівський площею 1064,0 га, UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець площею 23292,08 га, UA 0000318 Олександрійська частина Інгульця площею 10377,4 га, UA 0000304 Верхня долина р. Інгул площею 18734,18 га, UA 0000305 Середня долина р. Інгул площею 31029,07 га, UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс площею 14187,0 га, UA 0000319 Криворізька частина р. Інгулець площею 22472,86 га, UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк площею 8154,0 га, UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька площею 3136,91 га, UA 0000261 Холодний яр площею 10330 га, UA 0000565 Долина річки Синюха площею 13808.41 га, UA 0000341 Нижньоподільський площею 5138.13 га, UA 0000307 Долина р. Громоклія площею 21519,47 га, що межують з територією Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», включаючи його частину, включають природні угруповання: С1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*, С1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм, С1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм, С1.3411 Угруповання водяних жовтеців на мілководдях, С2.27 Мезотрофна рослинність швидких водотоків, С2.28 Евтрофна рослинність швидких водотоків, С2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків, С 2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих річок, D5.2 Наземні угруповання високих видів *Carex*, *Cladium* та *Surepus*, скупчення, зазвичай маловидові та часто монодомінантні, на заблочених ґрунтах. Ці види також ростуть в складі каймової рослинності біля водойм (С3.2), Е1.11 Євро-сибірські угруповання на уламках скель, Е1.2 Багаторічні трав'яні кальцифітні угруповання та степи, Е2.2 Рівнинні та низькогірні сінокосні луки, Е3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки, Е5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки, Е6.2 Континентальні внутрішні засолені степи, F3.247 Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості, F9.1 Прирічкові чагарники, G1.11 Прирічкові вербові ліси, G1.7 Термофільні листопадні ліси, G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах, G1.A4 Яружні та схиліві ліси, G3.4232 Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris*, Н3.1 Кислі силікатні континентальні кліфи, Х18 Степи, що заростають лісом.

Отже, Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) розташовані переважно в межах водних об'єктів, лучно-степових ділянках, заліснених земель та включають характерні для регіону угруповання.

Під час дослідження рослинного покриву Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» виявлено 7 природних оселищ (біотопів) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) (таблиця 3.17).

Таблиця 3.17 – Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції)

	Оселища	Рослинні угруповання	Лісництво	Місцезнаходження	Площа, га
E2.2	Рівнинні та низькогірні сінокосні луки	<i>Arrhenatherion elatioris</i> , <i>Calthion palustris</i> , <i>Cynosurion cristati</i> , <i>Deschampsion cespitosae</i> , <i>Molinion caeruleae</i>	Оникіївське		
			Олександрівське		
			Долинське		
			Голочанське		
			Торговицьке		
E3.4	Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки	<i>Calthion palustris</i> , <i>Deschampsion cespitosae</i> , <i>Molinion caeruleae</i> , <i>Arrhenatherion elatioris</i> , <i>Filipendulion ulmariae</i> .	Кропивницьке		
			Компаніївське		
			Олександрівське		
			Долинське (Петрівське)		
F3.247	Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості	<i>Prunion fruticosae</i>	Долинське (Петрівське)		
G1 Широколистяні листопадні ліси					
G1.11	Прирічкові вербові ліси	<i>Salicetea purpureae</i> , <i>Salicion albae</i>	Долинське (Петрівське)		
G1.A1	Дубово-ясенєво-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах	<i>Carpinion betuli</i> .	Долинське (Петрівське)		
			Кропивницьке		
			Компаніївське		
			Олександрівське		
G1.7	Термофільні листопадні ліси	<i>Aceri tatarici-Quercion</i> , <i>Agrostio-Quercion petraeae</i> , <i>Jasmino-Juniperion excelsae</i> , <i>Quercion pubescenti-petraeae</i> .	Долинське (Петрівське)		
			Кропивницьке		
			Компаніївське		
			Олександрівське		
G3.42 32	Сарматські ліси степової зони з <i>Pinus sylvestris</i>	<i>Festuco-Pinion sylvestris</i>	Олександрівське		
			Долинське		
			Кропивницьке		

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Під час дослідження рослинного покриву виявлено 7 природних оселищ (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції): E2.2 Рівнинні та низькогірні

сінокосні луки, E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки, F3.247 Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості, G1.11 Прирічкові вербові ліси, G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах, G1.7 Термофільні листопадні ліси, G3.4232 Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris*.

Отже, Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) в межах надлісництва включають характерні для регіону лісові угруповання: G1.11 Прирічкові вербові ліси, G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах, G1.7 Термофільні листопадні ліси, G3.4232 Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris*.

У таблиці 3.17 включено природні оселища, що за характерними особливостями відносяться до найцінніших насаджень в межах надлісництва.

Планова діяльність у насадженнях, що за характерними особливостями відносяться до Природних оселищ Бернської Конвенції буде проводитись відповідно до Закону про території Смарагдової мережі після його ухвалення.

Перелік видів, що охороняються в об'єктах Смарагдової мережі UA 0000598 Велика Вись площею 14320,26 га, UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія площею 7036,66 га, UA 0000205 Покровсько-Долинівський площею 1064,0 га, UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець площею 23292,08 га, UA 0000318 Олександрійська частина Інгулця площею 10377,4 га, UA 0000304 Верхня долина р. Інгул площею 18734,18 га, UA 0000305 Середня долина р. Інгул площею 31029,07 га, UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс площею 14187,0 га, UA 0000319 Криворізька частина р. Інгулець площею 22472,86 га, UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк площею 8154,0 га, UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька площею 3136,91 га, UA 0000261 Холодний яр площею 10330 га, UA 0000565 Долина річки Синюха площею 13808,41 га, UA 0000341 Нижньоподільський площею 5138.13 га, UA 0000307 Долина р. Громоклія площею 21519,47 га, що межують з надлісництвом, включаючи його частину, охарактеризовані в таблиці 3.18.

Таблиця 3.18 – Перелік видів Резолюції №6 Бернської Конвенції об'єктів Смарагдової мережі

Група	Код	Назва виду	0000136	0000205	0000255	0000304	0000305	0000307	0000318	0000319	0000410	0000464	0000575	0000598	0000261	0000565	0000341
P	1617	<i>Angelica palustris</i>				+											
B	A229	<i>Alcedo atthis</i>	+	+	+							+					

Група	Код	Назва виду	0000136	0000205	0000255	0000304	0000305	0000307	0000318	0000319	0000410	0000464	0000575	0000598	0000261	0000565	0000341
B	A255	Anthus campestris	Щеврик польовий	+								+			+		
B	A404	Aquila heliaca	Могильник східний			+									+		
B	A089	Aquila pomarina	Підорлик малий			+									+		
B	A029	Ardea purpurea	Чапля руда	+	+	+			+			+				+	
B	A222	Asio flammeus	Сова болотяна			+											
F	1130	Aspius aspius	Білизна звичайна					+									
A	1188	Bombina bombina	Кумка червоночерева	+		+			+			+	+				+
B	A021	Botaurus stellaris	Бугай водяний	+	+	+											
B	A403	Buteo rufinus	Канюк степовий	+	+												
I	4011	Bolbelasmus unicornis	Больбелязм однорогий												+		
B	A215	Bubo bubo	Пугач звичайний			+											
B	A403	Buteo rufinus	Канюк степовий			+									+		
I	1078	Callimorpha quadripunctaria	Ведмедиця Гера	+	+	+									+		
I	4013	Carabus hungaricus	Турун угорський														+
M	1352	Canis lupus	Вовк	+								+					
B	A224	Caprimulgus europaeus	Дрімлюга звичайний	+	+	+						+			+		
I	4028	Catopta thrips	Червиця трипс	+	+	+						+			+		
B	A027	Casmerodius albus	Чепура велика												+		
I	1088	Cerambyx cerdo	Вусач дубовий великий західний			+									+		
B	A197	Chlidonias niger	Крячок чорний														
B	A031	Ciconia ciconia	Лелека білий	+	+				+	+		+				+	+

Група	Код	Назва виду		0000136	0000205	0000255	0000304	0000305	0000307	0000318	0000319	0000410	0000464	0000575	0000598	0000261	0000565	0000341
B	A080	Circaetus gallicus	Зміїд блакитноногий		+	+										+		
B	A081	Circus aeruginosus	Лунь очеретяний	+	+	+						+				+		
B	A082	Circus cyaneus	Лунь польовий	+												+		
B	A084	Circus pygargus	Лунь лучний		+	+						+						
F	1149	Cobitis taenia	Щипавка звичайна		+											+		
B	A084	Circus pygargus	Лунь лучний	+														
F	1149	Cobitis taenia	Щипавка звичайна	+						+								
B	A231	Coracias garrulus	Сиворакша євразійська	+														
P	4091	Crambe tataria	Катран татарський				+	+										
B	A122	Crex crex	Деркач лучний	+	+	+										+		
P	2073	Dianthus hupanicus	Гвоздика південнобузька		+		+	+				+		+			+	
B	A239	Dendrocopos leucotos	Дятел білоспинний			+												
B	A238	Dendrocopos medius	Дятел середній			+										+		
B	A429	Dendrocopos syriacus	Дятел сирійський	+	+	+										+		
B	A236	Dryocopus martius	Жовна чорна			+										+		
B	A026	Egretta garzetta	Чепура мала		+	+											+	
B	A379	Emberiza hortulana	Вівсянка садова	+	+	+												
R	1220	Emys orbicularis	Болотна черепаха європейська		+	+	+	+					+	+	+		+	+
P	4067	Echium russicum	Синяк плямистий								+							
B	A022	Ixobrychus minutus	Бугайчик звичайний										+					

Група	Код	Назва виду	0000136	0000205	0000255	0000304	0000305	0000307	0000318	0000319	0000410	0000464	0000575	0000598	0000261	0000565	0000341
P	4097	<i>Iris aphylla</i> ssp. <i>hungarica</i>									+			+			+
B	A511	<i>Falco cherrug</i>	+	+											+		
B	A098	<i>Falco columbarius</i>	+	+	+										+		
B	A097	<i>Falco vespertinus</i>	+	+											+		
B	A321	<i>Ficedula albicollis</i>	+	+	+										+		
B	A320	<i>Ficedula parva</i>			+										+		
B	A127	<i>Grus grus</i>	+														
B	A092	<i>Hieraetus pennatus</i>			+										+		
I	1052	<i>Hypodryas maturna</i>	+	+													
B	A022	<i>Ixobrychus minutus</i>	+	+	+												
P	6282	<i>Klasea lycopifolia</i>	+	+		+	+	+	+	+							+
B	A338	<i>Lanius collurio</i>	+	+	+							+			+		
B	A339	<i>Lanius minor</i>	+	+	+							+			+		
I	1042	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	+	+	+							+					
I	1083	<i>Lucanus cervus</i>			+				+	+		+		+	+		+
B	A246	<i>Lullula arborea</i>	+	+	+							+			+		
B	A272	<i>Luscinia svecica</i>		+	+												
I	1060	<i>Lycaena dispar</i>	+	+	+										+		
M	1355	<i>Lutra lutra</i>		+													
B	A242	<i>Melanocorypha calandra</i>	+									+					
M	1318	<i>Myotis dasycneme</i>											+				
B	A073	<i>Milvus migrans</i>			+										+		+

Група	Код	Назва виду		0000136	0000205	0000255	0000304	0000305	0000307	0000318	0000319	0000410	0000464	0000575	0000598	0000261	0000565	0000341
F	1145	Misgurnus fossilis	В'юн звичайний	+				+					+					
M	2633	Mustela eversmanii	Тхір степовий	+	+						+							
B	A023	Nycticorax nycticorax	Квак звичайний	+	+	+				+								
B	A234	Picus canus	Жовна сива	+	+	+										+		
B	A119	Porzana porzana	Погонич звичайний		+	+												
F	1134	Rhodeus sericeus amarus	Гірчак європейський	+	+	+										+		
M	2021	Sicista subtilis	Мишівка степова					+										
B	A193	Sterna hirundo	Крячок річковий		+													
M	2608	Spermophilus suslicus	Ховрах крапчастий	+														
B	A307	Sylvia nisoria	Кропив'янка рябогруда	+		+							+			+		
B	A166	Tringa glareola	Коловодник болотяний	+	+	+												
A	1166	Triturus cristatus	Тритон гребінчастий										+					

Група А – Земноводні, В – Птахи, F – Риби, I – Безхребетні, М – Ссавці, Р – Рослини, R – Рептилії.

3.8 Історико-культурна спадщина

Об'єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти (об'єкти підводної культурної та археологічної спадщини), інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність.

Згідно листа, виданого Департаментом культури та туризму Кіровоградської ОВА №29-01-23/263/0.29 від 05.02.2026 року (Додаток Л) та згідно з інформацією, наданою відділом комунального закладу «Музей мистецтв Кіровоградської обласної ради» – робоча група обласної редакційної колегії тому енциклопедичного видання «Звід пам'яток історії та культури в Кіровоградській області», на території Кропивницького та Олександрійського районів Кіровоградської області (в межах лісництв) наявні наступні об'єкти археологічної спадщини:

Городище «Іркліївське», розташоване за 0,6 км на північний захід від с. Ружичеве в 9 кварталі Чутівського лісництва;

Чорноліське городище. Курганний могильник (265 насипів), розташований за 2,5 км на північний схід від с. Богданівка, правий берег р. Чорноліска, урочище «Чорний ліс» Дмитрівського лісництва;

Поселення чорноліської культури, розташоване в Урочищі «Чорний ліс» на Лагерській горі;

Два городища «Чутівські», розташовані за 20 км на північ від Чорноліського городища над вершиною балки Кишла (або Вовча), 4,5 квадрати Дмитрівського лісництва (в лісі між селами Чутівка, Гутницька та Заломи);

Калантаївське городище розмірами 340x55 м, розташоване за 3,3 км на північний захід від с. Калантаїв, за 0,35 км на північ від Чигиринського шосе.

За наявною в департаменті культури та туризму обласної військової адміністрації на території лісництва відсутні пам'ятки культурної спадщини, а також щойно виявлені об'єкти культурної спадщини за видом «архітектура» та «історія» відсутні.

Додатково надано інформацію про об'єкти культурної спадщини, що розташовані навколо населених пунктів вказаних територіальних громад, в межах лісництв, на яких передбачена планова діяльність (Додаток Л).

Планована діяльність здійснюється за межами виявлених об'єктів культурної спадщини та їх охоронних зон.

Оникіївське надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» зобов'язується проводити плановану діяльність у відповідності до «Проектів меж території, зон охорони та режимів їх використання пам'ятки археології» та Закону України «Про охорону культурної спадщини».

3.9 Соціально-економічні умови

Кіровоградська область розташована в центральній частині України та характеризується переважно аграрно-промисловою спеціалізацією господарства. Соціально-економічний розвиток регіону визначається вигідним транспортно-географічним положенням, наявністю родючих ґрунтів, мінерально-сировинних ресурсів та трудових ресурсів.

Чисельність населення області має тенденцію до скорочення, що зумовлено природним спадом та міграційними процесами. Переважає сільське населення, хоча значна частина мешканців зосереджена в обласному центрі – місті Кропивницький, а також у районних центрах. Для регіону характерний процес старіння населення, що впливає на структуру зайнятості та ринок праці.

Економіка області базується переважно на сільському господарстві, яке спеціалізується на вирощуванні зернових культур (пшениця, кукурудза, ячмінь), технічних культур (соняшник, цукровий буряк, ріпак), а також на тваринництві. Значна частка земель використовується як сільськогосподарські угіддя, що формує основний дохід сільських громад.

Промисловий сектор представлений підприємствами харчової, переробної, машинобудівної, добувної та енергетичної галузей. В області здійснюється видобування корисних копалин, зокрема гранітів, пісків, каоліну та інших будівельних матеріалів, що має важливе значення для регіональної економіки. Харчова промисловість орієнтована на переробку сільськогосподарської продукції.

Транспортна інфраструктура включає розгалужену мережу автомобільних доріг загальнодержавного та місцевого значення, залізничні сполучення, що забезпечують зв'язок області з іншими регіонами України. Через область проходять важливі транспортні коридори, які сприяють розвитку логістики та торгівлі.

Рівень зайнятості населення значною мірою залежить від сезонних робіт у сільському господарстві та діяльності промислових підприємств. Водночас для регіону характерний відтік працездатного населення до великих міст та за кордон у пошуках кращих умов праці. Середній рівень доходів населення традиційно нижчий порівняно із загальноукраїнськими показниками.

Соціальна інфраструктура області включає мережу закладів освіти, охорони здоров'я, культури та соціального захисту. У сільських населених пунктах спостерігається обмежений доступ до деяких соціальних послуг, що зумовлює необхідність розвитку територіальних громад і покращення умов проживання населення.

В останні роки в області реалізуються програми децентралізації та розвитку об'єднаних територіальних громад, спрямовані на підвищення ефективності місцевого самоврядування, модернізацію інфраструктури та залучення інвестицій. Пріоритетними напрямками є розвиток агробізнесу, переробної промисловості, альтернативної енергетики та малого підприємництва.

Загалом соціально-економічні умови Кіровоградської області характеризуються поєднанням значного природно-ресурсного потенціалу та низки соціальних викликів, пов'язаних зі скороченням населення, міграцією та обмеженими фінансовими ресурсами. Водночас регіон має перспективи розвитку за рахунок модернізації аграрного сектору, розширення промислового виробництва та залучення інвестицій у інфраструктурні проекти.

3.10 Ймовірні зміни базового сценарію без здійснення планованої діяльності

Визначення ймовірності зміни поточного стану довкілля без здійснення планованої діяльності здійснювалось методом аналізу зміни показників забруднення основних факторів навколишнього середовища протягом останніх років.

Ґрунти. Без провадження планованої діяльності не зміниться. Відмінності у розвитку ґрунтового покриву виключно локальні.

Після ліквідації уражених ділянок проектується лісовідновлення, що матиме позитивний вплив ніж відсутність проведення планованої діяльності.

Водні ресурси. При здійсненні планованої діяльності уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів виділяють лісові ділянки, з категорії експлуатаційних лісів та відносять до категорії захисних лісів за нормативами згідно з постановою КМ України «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» від 16.05.2007 № 733. У разі відмови від діяльності прогнозується захаращення прибережних смуг та потрапляння у водні об'єкти гілок, кори та сухих деревостанів.

Здійснення планованої діяльності не передбачає використання води в технологічному процесі, тому вплив відсутній, як при здійсненні планованої діяльності, так і без неї.

Атмосфера. Без провадження планованої діяльності у атмосферу не буде викидатись велика кількість забруднюючих речовин. Відмінності у розвитку стану атмосфери переважно локальні – основна їх частка відмічається у межах планованої діяльності та її СЗЗ.

Біорізноманіття. Планована діяльність матиме незначний негативний вплив на рослинний та тваринний світ, їх популяцій та міграції, за результатами проведення суцільних санітарних рубок відбудеться лісовідновлення пошкоджених площ, що сприятиме зростанню типової флори для даного регіону та повернення представників фауни на відновлені ділянки.

У разі відмови від планованої діяльності збільшиться площа деревостанів з осередками хвороб лісу. Можливе розповсюдження комах-шкідників призведе до знищення лісових насаджень та всихання стовбурів і гілок листяних порід. Планована діяльність спрямована на відновлення територій та створення простору для існування флори та фауни. Загалом проведення планованої діяльності позитивно вплине на навколишнє середовище.

Суспільство. Без провадження планованої діяльності на локальному рівні прогнозується зменшення податкових надходжень до бюджету, відсутність робочих місць, не буде розвитку місцевої економіки.

Планована діяльність спрямована на відновлення лісових ресурсів та екосистеми в цілому. Без проведення планованої діяльності природне довкілля буде осередком розповсюдження комах-шкідників та всихання деревостанів. Більшість з цих відмінностей відчуються виключно на локальному рівні. Зовсім незначною мірою зменшиться рівень забруднення навколишнього середовища; погіршиться санітарний стан лісів. Для суспільства відмінності будуть неоднозначними, але з огляду на попит на продукцію планованої діяльності потреба у її здійсненні існує.

4 ОПИС ФАКТОРІВ ДОВКІЛЛЯ, ЯКІ ЙМОВІРНО ЗАЗНАЮТЬ ВПЛИВУ З БОКУ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇЇ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ВАРІАНТІВ

4.1 Земельні угіддя та ґрунти

При проведенні суцільних санітарних рубок та лісовідновлення на лісову підстилку та поверхню ґрунтів може здійснюватися вплив у вигляді механічного порушення ґрунту технікою, яка буде використовуватися при лісозаготівлі.

З метою мінімізації впливу та збереженню ґрунтів, їх водно-фізичних властивостей, запобігання ерозійним процесам, під час лісозаготівлі будуть використовуватися машини та механізми, що забезпечують мінімальне фізичне пошкодження ґрунтів та їх збереження в природному стані.

Структура ґрунтового покриву Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» обумовлена помірно континентальним кліматом, хвилясто-рівнинним рельєфом Придніпровської височини, хвойними або мішаними лісами, знаходженням досліджених ґрунтових розрізів в межах лесових рівнин або надзаплавних терас. Дані чинники призвели до формування тут чорноземів опідзолених, сірих лісових та дерново-підзолистих ґрунтів.

Більшість досліджених ґрунтів мають невисокий вміст гумусу та інших поживних речовин, відзначаються високою кислотністю. Лише чорноземи опідзолені характеризуються більшим вмістом гумусу, переважно слабкислою реакцією ґрунтового розчину та достатньо високими показниками вмісту калію.

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів процесів його деградації, обумовлених проведенням лісогосподарських робіт. Шар лісової підстилки, розвинута підлісна рослинність захищають поверхню ґрунту від проявів ерозійних процесів.

Пошкоджені шкідниками дерева в лісі становлять значну небезпеку, адже вони сприяють поширенню хвороб і комах-шкідників на здорові насадження, що призводить до масового всихання дерев. Ослаблені або сухі дерева легко займаються, підвищуючи ризик лісових пожеж. Крім того, загибель дерев порушує екологічну рівновагу, змінює умови існування рослин і тварин, спричиняє ерозію ґрунтів та економічні збитки через втрату цінної деревини.

Пошкоджені пожежею дерева в лісі небезпечні тим, що вони ослаблені, мають ушкоджену кореневу систему та можуть у будь-який момент упасти, створюючи загрозу для людей і тварин. Такі дерева часто стають джерелом розмноження шкідників і грибкових хвороб, які потім уражають здорові насадження. Обгоріла деревина легко загниває та розкладається, що призводить до погіршення санітарного стану лісу. До того ж, уражені вогнем дерева сприяють

повторному загорянню, оскільки залишки сухих гілок і стовбурів добре займаються при високих температурах.

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісогосподарської діяльності, на землях господарства необхідно провести суцільно-санітарні рубки на підставі Актів лісопатологічного обстеження та послідуочим проведенням післяпроектного моніторингу стану ґрунтового покриву.

На території планованої діяльності, вважаємо за можливе проведення суцільно санітарних рубок, передбачених Законодавством України, з дотриманням умов моніторингу стану ґрунтового покриву.

4.2 Води

Господарська діяльність підприємства спрямована на поступове розширення, використання і відновлення лісових ресурсів, підвищення якісного складу і продуктивності лісів, а також посилення їх водорегулюючих, ґрунтозахисних та рекреаційних функцій.

На території Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» визначено 2 водних об'єкти, річки Інгул (басейн Південного Бугу) та Інгулець (басейн Дніпра).

Район території дослідження належить до маловодних регіонів України, проте її водні ресурси відіграють важливу роль у забезпеченні господарської діяльності, сільського господарства та населення. Основу водних ресурсів становлять річки, штучні водойми та підземні води.

Розраховано низку гідрологічних характеристик для річок Інгул та Інгулець. Отримані розрахункові характеристики середніх за багаторіччя показників стоку річок території досліджень відповідають реальним фактичним даним або є дуже близькими до них.

Води річок дослідженої території за основними гідрохімічними показниками належать до прісних, мають середню твердість, нейтральну реакцію. Водночас, на окремих ділянках фіксуються локальні ознаки органічного забруднення та підвищений вміст завислих речовин, що свідчить про необхідність регулярного моніторингу водного середовища для запобігання подальшому погіршенню його якості.

Дотримуючись існуючих правил господарської діяльності це не вплине на гідроекологічний стан річок лісового господарства оскільки негативні гідроекологічні процеси у річках відсутні, а наявні відхилення не пов'язані з лісогосподарською діяльністю.

При дотриманні існуючих правил господарської діяльності це не вплине на гідроекологічний стан річок лісового господарства оскільки значні негативні гідроекологічні процеси відсутні, а наявні відхилення не пов'язані з лісогосподарською діяльністю.

Виконані рекогносцирувальні дослідження на місцевості та результати аналізу фізико-хімічних показників вод водного об'єкту засвідчили, що стічні води не мають жодного впливу на гідроекологічний стан водних об'єктів території.

Під час провадження планованої діяльності суттєвого впливу на водні об'єкти не очікується, адже виділені лісові смуги уздовж берегів річок, навколо озер, водоймищ та інших водних об'єктів з категорії експлуатаційних лісів за нормативами згідно з постановою «Про затвердження Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок» (постанова КМ України від 16.05.2007 № 733) віднесені до категорії захисних лісів та витримані на території Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». Здійснення господарської діяльності на досліджених об'єктах суттєво не зменшить лісистість басейнів водойм.

Водопостачання працівників здійснюється привозною водою питної якості, що підвозиться господарським транспортом від джерела централізованого водопостачання. Питна вода, якою забезпечується персонал, відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». Рідкі відходи по мірі накопичення вивозяться спецавтотранспортом на зливну станцію очисних споруд повного біологічного очищення.

Вплив на водне середовище буде оборотний, середньостроковий, тимчасовий, місцевий, помірної значимості.

4.3 Надра

На території планованої діяльності або у зоні її впливу не проявляються небезпечні геологічні процеси та явища – зсуви, обвали, селі, ерозія ґрунтів і підстилаючих порід, інші екзогенні або ендегенні процеси, глибина та масштаби яких можуть зачепити розташовані під ґрунтовим покривом гірські породи, ґрунтові та інші підземні води.

4.4 Ландшафт

На території Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» відсутні особливі утворення у ландшафті та об'єкти, пов'язані з унікальністю геологічної будови місцевості, такі як: печери, відслонення та останці гірських порід, скелі та кручі на території планованої діяльності.

4.5 Фауна, флора біорізноманіття

Планована діяльність здійснюється згідно вимог законодавства України, лісових нормативно-правових актів та природоохоронних конвенцій ратифікованих Україною про збереження біологічного різноманіття лісових екосистем, зберігаючи ключові біотопи і об'єкти.

Після завершення діяльності відбувається посадка лісових культур, а також самовідновлення природних комплексів.

Площа об'єктів ПЗФ в межах Онікіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» становить 12180,5621 га - 15,64 %.

За результатами аналізу відповідності показників ідентифікованих ділянок до критеріїв пралісів, квазіпралісів та природних лісів згідно матеріалів лісовпорядкування у Онікіївському надлісництві філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» природних лісів, пралісів та квазіпралісів не виявлено.

В межах Кропивницького, Новоукраїнського (Компаніївське), Долинського (Петрівське), Олександрівського лісництв, де заплановано суцільні санітарні рубки виявлено деревостани площею 100,2 га у віці старше 120 років.

За результатами дослідження ВО «Укрдержліспроєкт» з'ясовано, що на ділянках, які формують кластери по 20 га і більше проводилися в минулому господарські заходи, а решта ділянок не формують кластери необхідної площі.

В районі розташування Онікіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» є 14 об'єктів Смарагдової мережі UA 0000598 Велика Вись площею 14320,26 га, UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія площею 7036,66 га, UA 0000205 Покровсько-Долинівський площею 1064,0 га, UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець площею 23292,08 га, UA 0000318 Олександрійська частина Інгульця площею 10377,4 га, UA 0000304 Верхня долина р. Інгул площею 18734,18 га, UA 0000305 Середня долина р. Інгул площею 31029,07 га, UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс площею 14187,0 га, UA 0000319 Криворізька частина р. Інгулець площею 22472,86 га, UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк площею 8154,0 га, UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька площею 3136,91 га, UA 0000261 Холодний яр площею 10330 га, UA 0000565 Долина річки Синюха площею 13808,41 га, UA 0000341 Нижньоподільський площею 5138,13 га, UA 0000307 Долина р. Громоклія площею 21519,47 га.

Об'єкти Смарагдової мережі UA 0000579 Басейн річки Метровод площею 15980,36 га, UA 0000166 Регіональний ландшафтний парк «Приінгульський» площею 3803,0 га, UA 0000310 Середня долина р. Інгулець 15204,94 га знаходяться за межами надлісництва.

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець включає територію Новоукраїнського (Бобринецького) лісництва (кв 22-28).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000307 Долина р. Громоклія включає територію Новоукраїнського (Бобринецького) лісництва (кв 34).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000305 Середня долина р. Інгул включає територію лісництв Кропивницьке (кв 93-95, 96 (6-13), 97-101), Компаніївського (Новгородківське) (кв 3-8, 12-18, 25-29, 32-34, 46(1-14), 47-53, 54, 58, 59, 60, 66), Компаніївське (кв 11 (1-8, 13-18), 12, 29,

30, 35-39, 40 (1-5), 42, 47 (2-4), 55, 56, 57, 60), Долинське (кв 19, 21 (1, 3-12), 22-24, 26 (1-17), 27 (1-5,7-23), 36, 37 (20), 38, 47 (1-7,9), 48-49, 51-54, 62 (2), 63, 70, 75 (8-9), 86), Новоукраїнського (Бобринецьке) (кв 29 (1), 35).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька включає територію Долинського лісництва (кв 53 (8-46), 55 (4-12), 56 (2) 57, 67).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк включає територію лісництв Долинське (Гурівське) (кв 1-40, 41 (1-2), 42, 43 (6-8), 45 (6-11, 13), 47 (1-9, 12-15), 48 (1-12), 49, 50 (9-25, 29, 31-35), 52 (1, 2, 4, 12-15), 54 (1, 6-7), 58 (1-3), 62 (7, 9-10), 63 (1,3-5, 7-11), 68 (3, 5, 6), 70 (10, 12-14)), Долинське (кв 1 (1-3), 3-7, 9-16, 12 (5, 7-24), 13, 14 (4, 12-21), 15-16, 18, 31 (6, 10-14)), Долинське (Петрівське) (73 (1, 3-22, 24, 28-30)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000318 Олександрійська частина Інгулця включає територію Бірківського лісництва (кв 64 (2, 8, 9)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000319 Криворізька частина р. Інгулець включає територію Долинського (Петрівське) лісництва (кв 20-32, 39-40, 41 (1-10), 46, 53 (2-9,12-57), 54-68, 77, 78)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс включає територію Олександрівського лісництва (кв 67 (1, 2, 3, 5)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000304 Верхня долина р. Інгул включає територію лісництв Оникіївське (кв 137-147), Кропивницьке (кв 4, 5 (1-15), 6, 3, 11-16, 20, 21, 26 (1-13), 32 (3,4), 33 (1-20), 37 (1-6,9-11), 41 (3-36), 42, 44 (1-19), 45, 60-74), Червоно-Нерубаївське (кв 96, 99, 100, 102(8), 115(2-8)), Бірківського (Новомиргородське) (кв 52-61, 77, 81).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000205 Покровсько-Долинівський включає територію лісництв Бобринецьке (кв 1-3), Компаніївське (кв 26, 49 (3)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія включає територію лісництв Бобринецьке (кв 11-18), Компаніївське (кв 4-7, 21-24, 25(1-9), 48, 50-53).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000598 Велика Вись включає територію лісництв Оникіївське (кв 9-13, 17, 18, 40-44, 45 (2, 3, 4, 5), 83-86, 87 (2), 88 (1, 3), 90-92, 98-121, 123-124, 130-132), Бірківського (Новомиргородське) (кв 21 (7-10), 22 (2, 3), 24, 25, 26 (2, 3), 27 (4-10), 32-37, 38, 39-41, 47 (1-9), 48 (1, 2, 3), 49, 62, 63 (1-3), 64, 65-70, 72, 73, 74-76, 78 (1-4), 79, 80, 83 (4, 5, 6), 86), Кропивницьке (кв 1).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000261 Холодний яр включає територію Олександрівського лісництва (кв 5 (1-13), 27 (6-11), 53 (1-34), 67 (1-35)).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000565 Долина річки Синюха включає територію лісництв Торговицьке (кв 57-160, 166,168-169, 170 (4-19), 171, 176, 181, 182,184,185), Тишківське (кв 1-4, 87, 88, 107(1), 121, 122, 126, 140, 164-166, 168, 169, 179,180, 187), Ємилівське (кв 16,17,

39(крім 1), 40 (10-16,18), 43, 52 (крім 1-3), 55, 58).

Об'єкт Смарагдової мережі UA 0000341 Нижньоподільський включає територію Голочанського лісництва (кв 63 (4-8), 68 (10,11), 69 (1), 72 (1), 79 (1), 85).

Угрупування Бернської конвенції для UA 0000598 Велика Вись площею 14320,26 га, UA 0000410 Долини річок Саваклій і Сугоклія площею 7036,66 га, UA 0000205 Покровсько-Долинівський площею 1064,0 га, UA 0000575 Басейн р. Гнилий Єланець площею 23292,08 га, UA 0000318 Олександрійська частина Інгулця площею 10377,4 га, UA 0000304 Верхня долина р. Інгул площею 18734,18 га, UA 0000305 Середня долина р. Інгул площею 31029,07 га, UA 0000255 Знам'янський Чорний Ліс площею 14187,0 га, UA 0000319 Криворізька частина р. Інгулець площею 22472,86 га, UA 0000136 Боковеньківський регіональний ландшафтний парк площею 8154,0 га, UA 0000464 Річки Бокова та Боковенька площею 3136,91 га, UA 0000261 Холодний яр площею 10330 га, UA 0000565 Долина річки Синюха площею 13808.41 га, UA 0000341 Нижньоподільський площею 5138.13 га, UA 0000307 Долина р. Громоклія площею 21519,47 га, що межують з територією Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України», включаючи його частину, включають природні угруповання: С1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*, С1.32 Вільноплаваюча рослинність евтрофних водойм, С1.33 Вкорінена занурена рослинність евтрофних водойм, С1.3411 Угрупування водяних жовтеців на мілководдях, С2.27 Мезотрофна рослинність швидких водотоків, С2.28 Евтрофна рослинність швидких водотоків, С2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків, С 2.34 Евтрофна рослинність повільно текучих річок, D5.2 Наземні угруповання високих видів *Carex*, *Cladium* та *Surepus*, скупчення, зазвичай маловидові та часто монодомінантні, на заблочених ґрунтах. Ці види також ростуть в складі каймової рослинності біля водойм (С3.2), E1.11 Євро-сибірські угруповання на уламках скель, E1.2 Багаторічні трав'яні кальцифітні угруповання та степи, E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокосні луки, E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки, E5.4 Мокрі або вологі високотравні та папоротеві узлісся і луки, E6.2 Континентальні внутрішні засолені степи, F3.247 Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості, F9.1 Прирічкові чагарники, G1.11 Прирічкові вербові ліси, G1.7 Термофільні листопадні ліси, G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах, G1.A4 Яружні та схилі ліси, G3.4232 Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris*, H3.1 Кислі силікатні континентальні кліфи, X18 Степи, що заростають лісом.

Під час дослідження рослинного покриву виявлено 7 природних оселищ (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції): E2.2 Рівнинні та низькогірні сінокосні луки, E3.4 Мокрі або вологі евтрофні і мезотрофні луки, F3.247 Понтично-сарматські листопадні чагарникові зарості, G1.11 Прирічкові вербові ліси, G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах, G1.7 Термофільні листопадні ліси,

G3.4232 Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris*.

Отже, Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) в межах надлісництва включають характерні для регіону лісові угруповання: G1.11 Прирічкові вербові ліси, G1.A1 Дубово-ясенево-грабові ліси на евтрофних і мезотрофних ґрунтах, G1.7 Термофільні листопадні ліси, G3.4232 Сарматські ліси степової зони з *Pinus sylvestris*.

Територія Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» включена до центрів біологічного різноманіття (екологічних ядер) Бандурівський, Долинівський, Вільхівський, Кам'янобрідський, Прибузький, Клинівський, Крутенківський, Лебединський, Журавлинський, Новоархангельський, Розсоховатецький, Ятранський, Шляхівський, Якимівський, Лозоватський, Олексіївський, Бойківський, Дідово-Балківський, Петроострівський, Турійський, Кам'янський, Оситняжківський, Василівський, Каніжський, Бровківський, Великосеверинський, Можарівський, Аджамський, Гайовський, Триліський, Тясминський, Плешківський, Трепівський, Новомогильний, Балахівський, Богданівський, Ганнівський, Новгородківський, Митрофанівський, Інгуло-Кам'янський, Варварівський, Весело-Боковеньківський, Молодіжненський, Олександрівський, Гурівський, Сасівський, Лозоватський, Покровсько-Долинівський, Трудолюбівський, Клинцівський, Жовтневий, Устинівський, Ставраковський, Ганно-Леонтовицький, Монастирищівський, Піщанський, Донченський, Маріупольський, Береславський, Іванівський, Кропивницький, Піддубнівський, Глодоський, Володимирівський, Федорівський, Новолутківський, Осичківський, Калмазівський, Липовеньківський.

Особливістю екомережі як специфічної форми охорони природи є те, що до об'єктів природно-заповідного фонду належать, як правило, лише території природних ядер екомережі, усі решта територій далі можуть залишатися в їх господарському використанні у відповідності з призначенням і типом угідь.

В результаті досліджень ділянок планованої діяльності Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» угруповання Зеленої книги не виявлено.

У Червону книгу України внесено 18 видів рослин (Горицвіт весняний *Adonis vernalis*, Горицвіт вользький *Adonis wolgensis*, Гвоздика бузька *Dianthus hupanicus*, Підсніжник білосніжний *Galanthus nivalis* (L.), Шафран сітчатий *Crocus reticulatus*, Коручка широколиста *Eripactis helleborine* (L.) Crantz, Коручка темно-червона *Eripactis atrorubens*, Лілія лісова *Lilium martagon*, Тюльпан дібровний *Tulipa quercetorum*, Сон лучний *Pulsatilla pratensis*, Сон великий *Pulsatilla grandis*, Бруслина карликова *Euonymus nana*, Астрагал шерстистоквітковий *Astragalus dasyanthus*, Астрагал піщаний *Astragalus arenarius*, Півники понтичні *Iris pontica*, Ковила волосиста *Stipa capillata*, Ковила Лессінга *Stipa Lessingiana*, Грифола листувата *Grifola frondosa*).

4 види підлягають охороні згідно з додатком «Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення» (Підсніжник білосніжний *Galanthus nivalis* (L.), Коручка широколиста *Euphrasia helleborine* (L.) Crantz, Коручка темно-червона *Euphrasia atrorubens*, Астрагал шерстистоквітковий *Astragalus dasyanthus*).

1 вид внесено до Європейського червоного списку (Астрагал шерстистоквітковий *Astragalus dasyanthus*).

10 видів є регіонально-рідкісними видами для флори Кіровоградської області (Шоломниця висока *Scutellaria altissima*, Азинеум сіруватий *Asyneuma canescens*, Шипшина найколючіша *Rosa spinosissima*, Очиток Борисової *Sedum borissovae*, Гіацинтик блідий *Hyacinthella leucophaea*, Аконіт шерстистовусий *Aconitum lasiostomum*, Ломиніс цілолистий *Clematis integrifolia*, Вишня куцова *Prunus fruticosa*, Мигдаль степовий *Prunus tenella*, Волошка руська *Centaurea ruthenica*).

Під час польових досліджень в межах Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» виявлено рідкісні види фауни: П'явка медична *Hirudo medicinalis*, Жук олень *Lucanus cervus*, Вусач великий дубовий *Cerambyx cerdo*, Бражник дубовий *Marumba cuersicus*, Бражник мертва голова *Acherontia atropos*, Мантиспа хижа *Mantispa styriaca*, Джміль глинистий *Bombus argillaceus*, Аполлон *Parnassius apollo*, Джміль яскравий *Bombus pratorum*, Стафілін волохатий *Emus hirtus*, Сатурній середній *Saturnia (Eudia) spini*, Сколія гігантська *Megascolia maculata*, Ксилокопа звичайна *Xylocopa valga*, Сатир Цирцеї *Brintesia circe*, Сатир Дріада *Minois dryas*, Тріскачка ширококрила *Bryodemella tuberculata*, Хвостюшок терновий *Satyrium spini*, Полоз жовточеревий *Hierophis caspius*, Мідянка звичайна *Coronella austriaca*, Гадюка степова *Vipera renardi*, Орел-карлик *Hieraetus pennatus*, Орел-степовий *Aquila nipalensis*, Скопа *Pandion haliaetus*, Канюк степовий *Buteo rufinus*, Сорокопуд червоноголовий *Lanius senator*, Журавель сирій *Grus grus*, Боривітер степовий *Falco naumanni*, Зміїд *Circaetus gallicus*, Пугач *Bubo bubo*, Лунь степовий *Circus macrourus*, Лунь польовий *Circus cyaneus*, Лунь лучний *Circus pygargus*, Дятел звичайний *Dendrocopos major*, Дятел малий *Dendrocopos minor*, Зозуля звичайна *Cuculus canorus*, Вільшанка *Erithacus rubecula*, Зяблик *Fringilla coelebs*, Повзик *Sitta europaea*, Горностай *Mustela erminea*, Видра річкова *Lutra lutra*, Вовчок сирій *Glis glis*, Вовчок лісовий *Dryomys nitedula*, Кажан пізній *Eptesicus serotinus*, Вечірниця мала *Nyctalus leisleri*, Вечірниця руда *Nyctalus noctula*, Вухань бурій *Plecotus auritus*, Лилика двоколірний *Vespertilio murinus*, Хомяк звичайний *Cricetus cricetus*, Тхір степовий *Mustela eversmanni*, *Sciurus vulgaris* Вівірка звичайна.

В межах планованої діяльності місць гніздування та масового розмноження раритетних видів фауни не виявлено. Види фауни, особливо орнітофауни, спорадично траплялися під час переміщення на всій території лісового господарства.

Всі виявлені під час дослідження раритетні види та угруповання на території Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» наведено в квартально-видільних таблицях у відповідних розділах звіту, планова діяльність на цих ділянках буде проводитися із врахуванням заходів охорони раритетних видів та угруповань.

Для всіх видів, внесених в Червону книгу України виділено охоронну зону для зменшення впливу на їхнє місцезнаходження.

Всі передбачені ділянки лісосіки розташовані за межами природно-заповідних об'єктів, під час дослідження на них не виявлено раритетних видів та угруповань, рідкісні види та угруповання у сусідніх виділах знаходяться на відстані більше 100 м.

Попередній аналіз даних обстеження показує, що на 26 ділянках площею 126,7 га планованої діяльності (відведених під суцільні санітарні рубки) на час обстежень не зареєстровані місцезнаходження раритетних видів та угруповань.

Планована діяльність не включає ділянок, які можуть відноситися до потенційних природних лісів. Майже всі ділянки насаджень мають незначну площу, середньовікові та зазнають антропогенного впливу із незадовільним санітарним станом, у них проводилися рубки у попередні роки.

Згідно отриманих в результаті досліджень даних можна оцінити вплив планованої діяльності на біорізноманіття.

Величина (інтенсивність) впливу за співвідношенням площі суцільних рубок до площі надлісництва становить 0,16 %, що свідчить про незначний вплив.

Виявлення значної кількості місцезнаходження раритетних видів та угруповань на території об'єктів природно-заповідного фонду та за їх межами свідчить про незначний вплив на флору при дотриманні заходів її охорони. Наявність раритетних видів та створення охоронних зон сприятиме їх збереженню на території надлісництва.

Під час планованої діяльності пряма дія буде поширюватися на рослинний покрив, характерний для регіону і деревостани ділянок рубок, непряма дія можлива на місцезнаходження раритетних видів чи угруповань оточуючих територій.

Для зменшення впливу створюються охоронні зони навколо місцезнаходження раритетних видів, та проводяться дослідження радіусом 100 м навколо ділянок рубок, що забезпечить незначний вплив діяльності.

Територіально прямий вплив планованої діяльності буде спостерігатися точково на ділянках рубок, а непрямий вплив - в межах Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України». Планова діяльність передбачена на найближчий час, відповідно вплив на види флори і фауни буде короткостроковий, незначний.

Види флори, включаючи ліси, та фауни відносяться до відтворювальних природних

ресурсів, тому при раціональній плановій діяльності та дотриманні заходів охорони вплив на біорізноманіття буде незначним.

У результаті планованої діяльності Оникіївського надлісництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» вплив на біорізноманіття можна оцінити як короткостроковий незначний, при цьому всі об'єкти природно-заповідного фонду, раритетні види та угруповання будуть збережені.

4.6 Атмосферне повітря

Розрахунок розсіювання забруднюючих речовин в атмосфері здійснений з використанням автоматизованої системи розрахунку «ЕОЛ+» версія 5.3.8, рекомендованої до використання Міністерством охорони навколишнього природного середовища (вих. №11-6-31 від 16.02.96р.), що реалізує «Методику розрахунку концентрацій в атмосферному повітрі шкідливих речовин, що утримуються у викидах підприємств», ОНД-86. Кліматичні, метеорологічні коефіцієнти і показники, прийняті для машинного розрахунку наведені в Додатку А.

При розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин в атмосфері визначалися максимальні концентрації в заданих точках на межі нормативної санітарно-захисної зони 100 м, що встановлюється для суцільних санітарних рубок при роботі бензопил («Заводи лісопильні...»), згідно з «Державними санітарними правилами планування і забудови населених пунктів», затверджених Наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19 червня 1996р. №173) та при роботі автотранспорту та автотехніки.

Для розрахунку розсіювання прийнятий розрахунковий прямокутник з розмірами 1000 м на 1000 м, крок сітки по осі ОХ – 50 м, по осі ОУ – 50 м. Координати проєктованих джерел викидів визначені в місцевій системі координат.

Розрахунок дозволив визначити максимальні концентрації забруднюючих речовин в приземному шарі атмосфери. Розрахунок проводимо для одного лісового підрозділу, всі інші будуть аналогічні. Процес розробки лісосіки та процес спалювання порубкових решток відбувається послідовно, таким чином розрахунок доцільності проводимо для кожного джерела окремо.

Оцінка впливу викидів на стан атмосферного повітря здійснюється за даними результатів розрахунків розсіювання забруднюючих речовин в атмосферному повітрі.

Відповідно ОНД-86 (п.5.21) для пришвидшення і спростування розрахунків приземних концентрацій в атмосферному повітрі розглядаються тільки ті забруднюючі речовини, для яких виконується умова:

$$\frac{M}{ГДК} > \Phi$$

де: М – сумарне значення викидів від усіх джерел, г/с;

ГДК (мг/м³) – максимальна гранично допустима концентрація;

Н (м) – висота джерел викидів.

$\Phi=0,01 \text{ Н}$ – при висоті викиду $\text{Н} > 10 \text{ м}$;

$\Phi=0,1$ – при висоті викиду $\text{Н} \leq 10 \text{ м}$.

Результати проведення розрахунків доцільності виконання розрахунків розсіювання в атмосфері забруднюючих речовин наведено в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 – Результати визначення доцільності розрахунку розсіювання

№	Код	CAS N	Найменування	ГДКм.р.	Мj	Φ	Мj / ГДК	Доцільно/ недоцільно
Джерело №1 Розробка лісосіки								
1	337	630-08-0	Вуглецю оксид	5,000	0,246	0,1	0,049	не доцільно
2	2754	–	Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉ (розчинник РПК-26511 та інш.)	1,0	0,046		0,046	не доцільно
3	328	1333-86-4	Сажа	0,150	0,000704		0,005	не доцільно
4	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,200	0,030		0,151	доцільно
5	330	7446-09-5	Ангідрид сірчистий	5,000	0,001		0,002	не доцільно
6	2902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,5	0,574		1,148	доцільно
Джерело №2 Спалювання порубкових решток								
1	301	10102-44-0	Азоту діоксид	0,2	0,010	0,1	0,052	не доцільно
2	337	630-08-0	Вуглецю оксид	5,0	0,029		0,006	не доцільно
3	2 902	–	Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,5	0,001		0,002	не доцільно
4	2 754	–	Вуглеводні граничні C ₁₂ -C ₁₉ (розчинник РПК-26511 та інш.)	1,0	0,007		0,007	не доцільно
5	410	74-82-8	Метан	50,0	0,001		1,484E-05	не доцільно

Як видно з таблиці ні по жодному з інгредієнтів Джерела №2 Спалювання порубкових решток недоцільно проводити розрахунок розсіювання на ЕОМ за програмою ЕОЛ.

Розрахунок розсіювання шкідливих речовин в приземному шарі атмосфери виконаний відповідно до вимог ОНД-86 за програмою ЕОЛ для Джерела №1 Розробка лісосіки.

Розрахунок викидів забруднюючих речовин виконаний для джерел з урахуванням і без урахування фонових концентрацій. За результатами розрахунку розсіювання, рівень забруднення повітряного басейну не перевищує нормативні значення і складає:

Найменування забруднюючої речовини	Максимальні концентрації на межі СЗЗ, долі ГДК	
	без фону	з фоном
Метеостанція Знам'янка		
Джерело №1 Розробка лісосіки		
Азоту діоксид	0,079531	0,169531
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,608679	0,708679
АМСЦ Кропивницький		
Джерело №1 Розробка лісосіки		
Азоту діоксид	0,079531	0,169531
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,608679	0,708679
Метеостанція Долинська		
Джерело №1 Розробка лісосіки		
Азоту діоксид	0,079531	0,169531
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,608679	0,708679
Метеостанція Бобринець		
Джерело №1 Розробка лісосіки		
Азоту діоксид	0,079531	0,169531
Речовини у вигляді суспендованих твердих частинок недиференційованих за складом	0,608679	0,708679

З наведених даних видно, що розрахункові максимальні приземні концентрації забруднюючих речовин в розрахункових точках на межі санітарно-захисної зони по кожній речовині не перевищують ГДК, з урахуванням фонових концентрацій.

Результати розрахунків подані в табличних матеріалах та графічно відображені в текстовому Додатку П «Результати розрахунку приземних концентрацій забруднюючих речовин на програмному комплексі ЕОЛ+ 5.3.8».

Вплив на атмосферне повітря при проведенні рубок знаходиться в межах встановлених нормативів.

4.7 Здоров'я населення

Оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення виконана відповідно до Методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 17.01.2022 р. №89 та «Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров'я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 18.10.2023 р. №1811.

У відповідності до Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров'я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря» (Наказ МОЗ від 18 жовтня 2023 року № 1811) (далі по тексту – Методичні рекомендації), повна, або базова, схема оцінки ризику передбачає проведення чотирьох взаємопов'язаних етапів, а саме:

- ідентифікацію небезпеки;

- оцінку експозиції;
- характеристику небезпеки (оцінку залежності «доза-відповідь»);
- характеристику ризику

Головним завданням етапу «Ідентифікація небезпеки» є відбір пріоритетних, індикаторних хімічних речовин, вивчення яких дозволить з достатньою точністю охарактеризувати рівні ризику порушення стану здоров'я населення та джерела його виникнення. Пріоритетність досліджуваних речовин визначають на основі даних щодо їх біологічної активності, у т.ч. канцерогенної, фізико-хімічних властивостей, які обумовлюють особливості поширеності і поведінки їх у навколишньому природному середовищі та впливу на організм людини, залежності розвитку негативних ефектів (специфічних і неспецифічних) від шляху надходження речовини в організм. При цьому, як правило, використовують вторинні джерела інформації (аналітичні огляди, звіти, довідники, бази даних), що вже містять висновки висококваліфікованих експертів про небезпечні властивості даної речовини.

Етап оцінки ризику «Оцінка експозиції», у процесі якого встановлюється кількісний рівень надходження речовини до організму людини певним шляхом. Він передбачає визначення шляху розповсюдження у навколишньому середовищі і впливу на організм забруднюючої сполуки, вивчення її концентрацій, установлення терміну дії і загальної тривалості впливу, оцінки чисельності популяції, яка знаходиться або вірогідно може знаходитись під впливом шкідливого чинника.

Кількісна характеристика експозиції передбачає визначення концентрації хімічних сполук, що впливають на людину, орієнтуючись на дані:

- моніторингових досліджень;
- моделювання поширеності та поведінки хімічних сполук у повітряному (навколишньому природному) середовищі;
- комбінації результатів моніторингових спостережень із даними, отриманими на основі моделювання.

Моніторинг якості атмосферного повітря є найбільш важливим інструментом для аналітичного визначення вмісту хімічних чинників. За сучасних умов джерелом даних можуть бути результати спеціально спрямованих спостережень і матеріали щодо стану забруднення атмосферного повітря, отримані Державною службою України з надзвичайних ситуацій та її територіальними органами.

Концентрація речовини у зоні спостережень (місце перебування людини) визначається як середньоарифметична величина концентрацій, що мали місце протягом періоду експозиції, або як максимальна концентрація за обмежений час (у залежності від постановки завдання). Для оцінки ризиків, зумовлених хронічним впливом хімічних речовин, мають застосовуватись

середньорічні концентрації та їхні верхні 95% довірчої межі. При визначенні ризиків гострих (екстремальних, аварійних) ситуацій терміном до 24 год використовуються максимальні концентрації. Визначаючи ризик впливу атмосферного повітря на здоров'я людей, теоретично бажано враховувати весь спектр хімічних сполук, що можуть діяти у цьому місці. Однак, реально допускається обмеження їх числа пріоритетними (індикаторними) для даної території речовинами.

Критеріями вибору пріоритетних речовин антропогенного походження є їхні токсичні властивості, розповсюдження у навколишньому середовищі, стійкість, здатність до біокумуляції та міграції природними ланцюгами, здатність викликати негативні ефекти (незворотні, віддалені) та чисельність населення, на яке потенційно вони можуть впливати. При визначенні пріоритетних речовин доцільно враховувати також закордонні переліки (країни ЄС, США), що склалися на основі вивчення компонентів забруднення повітряного середовища та характерних викидів різних промислових галузей. Важливо орієнтуватися на переліки загальнопоширених забруднюючих речовин атмосферного повітря, показників та інгредієнтів атмосферних опадів, зазначених у постанові Кабінету Міністрів України від 14 серпня 2019 року № 827 «Порядок здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря».

Головним завданням етапу «Характеристика небезпеки» є узагальнення та аналіз наявних даних щодо гігієнічних нормативів, безпечних рівнів впливу (референтних доз та концентрацій), критичних органів/систем та негативних ефектів, що можуть виникати за дії певної речовини або групи речовин.

Дія хімічних сполук зумовлює широкий спектр шкідливих ефектів, які залежать від шляху та тривалості надходження в організм, рівнів доз або концентрацій. У методології оцінки ризику прийнято орієнтуватися на той шкідливий ефект, який виникає за впливу найменшої з ефективних доз (критичний ефект). Органи та системи організму людини, які зазнають негативного впливу за дії найменшої із ефективних доз, називають критичними.

При цьому міжнародна методологія оцінки ризику передбачає, що:

- для неканцерогенних речовин та канцерогенів негенотоксичної дії передбачається наявність порогових рівнів, нижче від яких шкідливі ефекти не виникають;
- канцерогенні ефекти, обумовлені дією генотоксичних канцерогенних чинників, можливі за дії будь-яких доз, що викликають пошкодження генетичного матеріалу; для такого роду сполук відсутні порогові рівні.

Для характеристики ризику розвитку неканцерогенних ефектів найчастіше використовують два показники: максимальна недіюча доза і мінімальна доза, що викликає пороговий ефект. Дані показники є основою для установлення рівнів мінімального ризику – референтних доз (RfD) і концентрації (RfC). Перевищення референтної дози не обов'язково пов'язане із розвитком шкідливого ефекту, але чим вища доза впливу і чим більше вона перевищує референтну, тим більша

імовірність його виникнення, однак оцінити цю ймовірність за даного методичного підходу неможливо. У зв'язку з цим кінцевими характеристиками оцінки експозиції на основі референтних доз і концентрацій є коефіцієнти (HQ) та індекси (HI) небезпеки. Якщо референтна доза не перевищена, то ніяких регулюючих втручань не потрібно. У випадку, коли вплив речовини перевищує референтну дозу, виникає небезпека, величину якої можна оцінити лише за допомогою вивчення залежності "доза-відповідь" та спектру шкідливих ефектів. Значення референтних концентрацій деяких хімічних речовин, а також критичних органів та систем, на які вони впливають у першу чергу, наведено у додатку 1 до Методичних рекомендацій.

Для оцінки ризику генотоксичних канцерогенів основним параметром є фактор канцерогенного потенціалу SF, що відображає ступінь наростання канцерогенного ризику на одну одиницю зі збільшенням дози впливу і має розмірність $(\text{мг/кг} \times \text{доба})^{-1}$. Значення фактора канцерогенного потенціалу деяких хімічних речовин за повітряного шляху надходження наведено у додатку 2 до Методичних рекомендацій.

Етап «Характеристика ризику» інтегрує дані про небезпеку досліджуваних речовин, величину експозиції, параметри залежності «дозавідповідь», які було отримано на попередніх етапах дослідження. На основі цих даних дається кількісна та якісна оцінка ризику окремих речовин та визначається порівняльний ряд небезпеки для здоров'я населення групи сполук. Характеристика ризику є сполучною ланкою між оцінкою ризику для здоров'я та управлінням ризиком.

Оцінку ризику розвитку неканцерогенних ефектів здійснюють шляхом визначення коефіцієнтів небезпеки (HQ) – порівняння фактичного рівня впливу сполук з безпечними (референтними):

$$HQ=C/RfC,$$

де:

HQ - коефіцієнт небезпеки;

C – рівень впливу речовини, мг/м^3 ;

RfC – безпечний рівень впливу (референтна концентрація), мг/м^3 .

Якщо розрахований коефіцієнт небезпеки речовини менший за одиницю, то можливість розвитку у людини шкідливих ефектів за щоденного надходження речовини протягом життя несуттєва і такий вплив характеризується як допустимий. У випадку перевищення коефіцієнтом небезпеки одиниці вірогідність виникнення шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню HQ. Досліджувані речовини ранжують за величиною коефіцієнта небезпеки для визначення найбільш пріоритетних забруднювачів, що дає змогу конкретизувати напрямок профілактичних заходів. Коефіцієнт небезпеки розраховують окремо для умов короткотривалого (гострого), підгострого і тривалого впливу хімічної речовини. При цьому період осереднення експозиції і відповідних безпечних рівнів впливу має бути аналогічним.

Оцінку ризику розвитку неканцерогенних ефектів за комбінованого впливу хімічних речовин проводять на основі розрахунку індексу небезпеки за формулою:

$$HI = \sum HQ_i,$$

де:

HQ_i – коефіцієнти небезпеки і тих компонентів суміші хімічних речовин, що впливають.

Розрахунок індексів небезпеки, як правило, проводять з урахуванням критичних органів та систем, які у першу чергу зазнають негативного впливу досліджуваних речовин. Як свідчать результати наукових досліджень, за впливу компонентів суміші на одні і ті ж органи або системи організму найбільш ймовірним типом їх комбінованого впливу є сумація (адитивність). Це правило не є універсальним, оскільки не враховує можливої різниці у механізмах специфічної дії компонентів суміші, а також локальних шкідливих реакцій у місці первинного контакту речовини з організмом (наприклад, слизових оболонках дихальних шляхів або шлунку). Разом з тим, на думку міжнародних експертів, такий підхід хоча і може перебільшувати небезпеку для здоров'я, однак має більшу перевагу порівняно з роздільною, незалежною оцінкою кожного із компонентів.

Класифікацію рівнів неканцерогенного ризику наведено у додатку 3 до Методичних рекомендацій.

Коефіцієнт небезпеки розвитку неканцерогенних ефектів (HQ) для окремих сполук	Індекс небезпеки розвитку неканцерогенних ефектів (HI) для групи сполук односпрямованої дії	Рівень ризику
>3	>6	Високий
1,1-3	3,1-6	Насторожуючий
0,11-1,0	1,1-3,0	Допустимий
0,1 і менше	0,1 і менше	Мінімальний(цільовий)

Така градація рівнів неканцерогенного ризику дає змогу обґрунтувати проведення відповідних заходів з його мінімізації як для окремих сполук, так і забруднення повітряного середовища у цілому. За рекомендаціями US EPA, за високого рівня ризику необхідно проведення термінових оздоровчих та інших заходів щодо його зниження. За насторожуючого рівня ризику необхідний постійний контроль, розробка і проведення планових оздоровчих заходів. За допустимого рівня ризику здійснюється постійний контроль за цими сполуками, передбачається планування і проведення додаткових заходів щодо його зниження. За мінімального (цільового) рівня ризику не потребується заходів з його зниження. Ці рівні підлягають періодичному контролю з метою підтримання якості даного об'єкта середовища проживання людини на сприятливому рівні.

Оцінку ризику розвитку канцерогенних ефектів проводять з урахуванням середньої добової дози сполуки, що може надходити до організму людини протягом природної тривалості життя (LADD), та фактора її канцерогенного потенціалу SF. Середня добова доза (або надходження)

розраховується за формулою, що враховує концентрацію, яка впливає на людину, тривалість контакту зі сполукою, частоту дії, масу тіла та час осереднення впливу:

$$\text{LADD} = C \times \text{CR} \times \text{EF} \times \text{ED} / \text{BW} \times \text{AT} \times 365,$$

де:

LADD – надходження (або середня добова доза), мг/ (кг × д);

C – концентрація сполуки у забрудненому повітряному середовищі, мг/м³;

CR- швидкість надходження повітря до організму, м³/д (20 м³/д);

EF – частота впливу, днів на рік;

ED – тривалість впливу, років (для канцерогенів 70 років);

BW – маса тіла людини, кг (70 кг);

AT – період усереднення експозиції, років (для канцерогенів – 70 років);

365 – кількість днів на рік.

Величину факторів канцерогенного потенціалу сполук знаходять у базах даних IRIS, EPA, MABP. Розрахунок індивідуального канцерогенного ризику CR здійснюють за формулою:

$$\text{CR} = \text{LADD} \times \text{SF},$$

де:

LADD – середня добова доза сполуки протягом життя, мг/(кг×доба);

SF – фактор канцерогенного потенціалу сполуки, (мг/(кг×доба))⁻¹

При застосуванні величини одиничного ризику розрахункова формула набуває вигляду:

$$\text{CR} = \text{LADC} \times \text{UR},$$

де:

LADC – середня концентрація речовини в атмосферному повітрі за весь період усереднення експозиції, мг/м³

UR – одиничний ризик, (мг/м³)⁻¹

Канцерогенний ризик за комбінованої дії декількох хімічних сполук розглядають як адитивний і розраховують за формулою:

$$\text{CRA} = \sum \text{CR}_i,$$

де: CRA- сумарний канцерогенний ризик за аерогенного шляху надходження сполук;

CR_i – канцерогенний ризик і-тої канцерогенної речовини.

Поряд з розрахунками індивідуального канцерогенного ризику проводять визначення популяційного ризику (PCR), який відображає додаткову (до фонові) кількість випадків новоутворень, які можуть виникнути протягом життя внаслідок впливу досліджуваного фактора:

$$\text{PCR} = \text{CR} \times \text{POP},$$

де: CR – індивідуальний канцерогенний ризик;

POP – чисельність популяції, що підпадає під вплив даного фактора, чол.

При аналізі доцільно групувати досліджувані канцерогени з урахуванням виду та/або локалізації пухлин. У цьому випадку розрахунок сумарного канцерогенного ризику здійснюють окремо для кожної групи (наприклад, для раку легень, пухлин печінки тощо). При оцінці ризиків для здоров'я, зумовлених впливом забруднювачів атмосферного повітря, доцільно орієнтуватися на класифікацію рівнів канцерогенного ризику, рекомендовану US EPA, наведену у додатку 6 до Методичних рекомендацій. В кінці кожного етапу оцінки ризику проводять аналіз невизначеностей, що можуть вплинути на достовірність результатів. Невизначеності являють собою часткову відсутність знань або фактичних даних щодо певних параметрів, процесів або моделей. Можливі невизначеності поділяються на три категорії:

- невизначеності, зумовлені відсутністю або неповною інформацією, яка необхідна для коректного визначення ризику (наприклад, неповні або неточні дані про джерела забруднення навколишнього природного середовища, якісних та кількісних характеристиках емісії хімічних сполук тощо);
- невизначеності, пов'язані із деякими параметрами, які використовують для оцінки експозиції і розрахунку ризику (наприклад, установлення токсикологічних параметрів в експериментальних умовах та екстраполяція їх на населення);
- невизначеності, зумовлені пробілами в науковій теорії, яка необхідна для передбачення на основі причинних зв'язків (неповнота інформації щодо параметрів, які застосовуються при аналізі ризику: характеристика популяції, довкілля, фізико-хімічні властивості сполуки тощо).

Оскільки невизначеність властива самому процесу оцінки ризику, в певних випадках вона може бути зменшена шляхом додаткових досліджень чи вимірювань через виділення декількох параметрів, точність визначення яких чинить найбільший вплив на кінцеві оцінки ризику і величину загальної невизначеності. Невизначеності притаманні усім етапам оцінки ризику і повинні враховуватись при підведенні підсумку і визначенні елементів управління ризиком.

Результати розрахунків та оцінка ризику впливу планованої діяльності на здоров'я населення, відповідно до Методичних рекомендацій «Оцінка ризику для здоров'я населення від забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 17.01.2022 р. №89 та «Методичних рекомендацій «Оцінка канцерогенного та неканцерогенного ризику для здоров'я населення від хімічного забруднення атмосферного повітря», затверджених Наказом МОЗ України від 18.10.2023 р. №1811, з використанням Наказу МОЗ України від 10.05.2024 р. №813 «Про затвердження державних медико-санітарних нормативів допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць» наведено у таблицях нижче:

Розраховані коефіцієнти небезпеки для забруднюючих речовин, що утворюються при

розробці лісосіки представлені в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2 – Результати розрахунків ризику розвитку неканцерогенних ефектів при розробці лісосіки

Код	Найменування забруднюючої речовини	Рівень впливу речовини, мг/куб.м (С)	Безпечний рівень впливу (референтна концентрація), мг/куб.м (R _{тс})	Коефіцієнт небезпеки (НQ)	Критичні органи/системи	Рівень ризику
Метеостанція Знам'янка						
301/10102-44-0	Азоту діоксид	0,015906	0,04	0,398	Органи дихання	Допустимий
2902/-	Завислі частинки (TSP)	0,304339	0,5	0,609	Органи дихання	Допустимий
	Сумарний ризик		НІ загальний	1,007		Допустимий
			НІ органи дихання	1,007		Допустимий
АМСЦ Кропивницький						
301/10102-44-0	Азоту діоксид	0,015906	0,04	0,398	Органи дихання	Допустимий
2902/-	Завислі частинки (TSP)	0,304339	0,5	0,609	Органи дихання	Допустимий
	Сумарний ризик		НІ загальний	1,007		Допустимий
			НІ органи дихання	1,007		Допустимий
Метеостанція Долинська						
301/10102-44-0	Азоту діоксид	0,015906	0,04	0,398	Органи дихання	Допустимий
2902/-	Завислі частинки (TSP)	0,304339	0,5	0,609	Органи дихання	Допустимий
	Сумарний ризик		НІ загальний	1,007		Допустимий
			НІ органи дихання	1,007		Допустимий
Метеостанція Бобринець						
301/10102-44-0	Азоту діоксид	0,015906	0,04	0,398	Органи дихання	Допустимий
2902/-	Завислі частинки (TSP)	0,304339	0,5	0,609	Органи дихання	Допустимий
	Сумарний ризик		НІ загальний	1,007		Допустимий
			НІ органи дихання	1,007		Допустимий

Як видно із розрахунків, на всіх етапах технологічних процесів для всіх речовин, що надходять в атмосферне повітря, ризик виникнення шкідливих ефектів допустимий, вірогідність виникнення шкідливих ефектів зростає пропорційно збільшенню НQ.

Канцерогенний ризик планованої діяльності відсутній.

Згідно з п.5.21 ОНД-86 проводилось визначення доцільності проведення розрахунку розсіювання забруднюючих речовин на ЕОМ. Згідно розрахунку, під час функціонування підприємства в навколишнє середовище не виділяються речовини яким властива канцерогенна дія у відповідності до Наказу Міністерства охорони здоров'я №1054 від 20.06.2022 р. Про затвердження гігієнічного нормативу «Перелік речовин, продуктів, виробничих процесів,

побутових та природних факторів, канцерогенних для людини».

Розрахунок канцерогенного ризику не проводиться.

Оцінка соціального ризику планованої діяльності

Соціальний ризик планованої діяльності визначається як ризик для групи людей, на яку може вплинути впровадження планованої діяльності Оникіївського на діліництва філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» з урахуванням особливостей природно-техногенної системи.

Значення соціального ризику (R_s), для оцінювання, розраховується за формулою та становить:

$$R_s = CR_a V_u \frac{N}{T} (1 - N_p)$$

де: $CR_a = 1 \cdot 10^{-6}$ – прийнятий канцерогенний ризик комбінованої дії декількох канцерогенних речовин, забруднюючих атмосферу;

V_u – уразливість території від прояву забруднення атмосферного повітря, що визначається відношенням площі, віднесеної під об'єкт господарської діяльності, до площі об'єкта з санітарно-захисною зоною. $V_u = 0,48$ часток.

$N = 988$ чол. – кількість населення село Оситняжка, згідно даних Інтернет ресурсів;

$T = 70$ років – середня тривалість життя, (визначається для даного регіону або приймається 70 років);

$N_p = 0$ – коефіцієнт, що визначається відношенням кількості додаткових робочих місць до чисельності населення.

Класифікація рівнів соціального ризику представлена у таблиці 4.3.

Таблиця 4.3 – Класифікація рівнів соціального ризику

№	Рівень ризику	Ризик протягом життя
1	2	3
1	Неприйнятний для професійних контингентів і населення	Більший ніж 10^{-3}
2	Прийнятний для професійних контингентів і неприйнятний для населення	$10^{-3}-10^{-4}$
3	Умовно прийнятний	$10^{-4}-10^{-6}$
4	Прийнятний	Менший ніж 10^{-6}

Розрахований соціальний ризик становить 0,00000677 одиниць та характеризується як умовно прийнятний.

4.8 Соціально-економічні умови

У межах Кіровоградської області гідрологічні спостереження проводяться на 3-х гідрологічних постах в басейні Південного Бугу: р. Ятрань – Покотилове, р. Інгул – Кропивницький, р. Інгул – Седнівка та на 1-му гідрологічному посту на притоці суббасейну Нижнього Дніпра: р. Інгулець – Олександро-Степанівка.

Річки Кіровоградської області відносяться до території з весняними повенями та локальними дощовими паводками, які повторюються 1-2 рази на рік.

Найвищі рівні води на річках спостерігаються переважно під час весняного водопілля, що може супроводжуватися затопленнями.

Згідно діючого «Каталогу небезпечності гідрологічних явищ» (довідка Українського гідрометеорологічного центру (УкрГМЦ) № 01-18/1332 від 20 жовтня 2021 р.), за останні 30 років на території Кіровоградської області можна виділити весняні водопілля на р. Інгул – Кропивницький 2003, 2007 років.

Відмічалось досягнення та перевищення небезпечних відміток часткового затоплення окремих житлових будинків мікрорайону Горний у м. Кропивницький. Зараз відмічається період низької водності і за останні 25 років водопілля були невисокі і проходили в межах русел річок, без негативних наслідків.

Річка Інгулець зазнає значного антропогенним впливу. Зокрема у Кіровоградській області на водність річки впливає робота каналу Дніпро-Інгулець (введений в експлуатацію у 1988 році), який використовується для подачі дніпровської води до русла Інгульця для екологічного оздоровлення та розбавлення скидів шахтних вод Криворізького гірничорудного басейну.

При подачі води по каналу до русла р. Інгулець у створі поста Олександрівка-Степанівка відмічається затоплення заплави, що не є небезпечним явищем. До введення в експлуатацію каналу (1988 р.) варто відмітити водопілля 1970, 1978, 1979 років, при яких відмічалось затоплення окремих житлових будинків с. Звенигородка у Олександрійського району Кіровоградської області (Додаток Ж).

Рекреаційно-оздоровчі ліси надлісництва, площа яких становить 4063,0 га найбільш широко використовуються для задоволення соціальних потреб населення.

В цілому територія рекреаційно-оздоровчих лісів характеризується відсутністю лісових насаджень і представлена площами з розташуванням господарських та адміністративних будівель і садіб. У таблиці 4.4 наведено запроєктовані обсяги заходів з благоустрою лісів рекреаційно-оздоровчого призначення за функціональними зонами.

Таблиця 4.4 – Запроєктовані обсяги заходів з благоустрою лісів рекреаційно-оздоровчого призначення за функціональними зонами

Заходи, що проєктуються з упорядкування	Одиниця вимірювання	Обсяги	Термін виконання
1. Зона масового відпочинку			
1. Встановлення аншлагів	шт.	5	ревізійний період
2. Виготовлення і встановлення малих архітектурних споруд (лісові меблі)	шт.	3	ревізійний період
3. Виготовлення і встановлення малих архітектурних форм (навіси, альтанки)	шт.	3	ревізійний період
2. Зона інтенсивної рекреації			

Заходи, що проєктуються з упорядкування	Одиниця вимірювання	Обсяги	Термін виконання
1. Встановлення аншлаків	шт.	23	ревізійний період
2. Виготовлення і встановлення малих архітектурних споруд (лісові меблі)	шт.	9	ревізійний період
3. Виготовлення малих архітектурних форм (навіси, альтанки) і т.д.	шт.	7	ревізійний період
4. Обладнання та утримання місць відпочинку:			
типу - 1	шт.	1	ревізійний період
типу - 6 (рекреаційний пункт)	шт.	1	ревізійний період
3. Зона екстенсивної рекреації			
1. Встановлення аншлаків	шт.	10	ревізійний період
2. Обладнання та утримання місць відпочинку:			
типу - 1	шт.	5	ревізійний період
типу - 3	шт.	1	ревізійний період
3. Ремонт та утримання місць відпочинку і куріння	шт.	11	ревізійний період
4. Ремонт та утримання протипожежних аншлаків	шт.	34	ревізійний період

4.9 Матеріальні об'єкти

Згідно листа, виданого Департаментом культури та туризму Кіровоградської ОВА №29-01-23/263/0.29 від 05.02.2026 року (Додаток Л) та згідно з інформацією, наданою відділом комунального закладу «Музей мистецтв Кіровоградської обласної ради» – робоча група обласної редакційної колегії тому енциклопедичного видання «Звід пам'яток історії та культури в Кіровоградській області», на території Кропивницького та Олександрійського районів Кіровоградської області (в межах лісництва) наявні наступні об'єкти археологічної спадщини:

Городище «Іркліївське», розташоване за 0,6 км на північний захід від с. Ружичеве в 9 кварталі Чутівського лісництва;

Чорноліське городище. Курганний могильник (265 насипів), розташований за 2,5 км на північний схід від с. Богданівка, правий берег р. Чорноліска, урочище «Чорний ліс» Дмитрівського лісництва;

Поселення чорноліської культури, розташоване в Урочищі «Чорний ліс» на Лагерській горі;

Два городища «Чутівські», розташовані за 20 км на північ від Чорноліського городища над вершиною балки Кишла (або Вовча), 4,5 квадрати Дмитрівського лісництва (в лісі між селами Чутівка, Гутницька та Заломи);

Калантаївське городище розмірами 340x55 м, розташоване за 3,3 км на північний захід від с. Калантаїв, за 0,35 км на північ від Чигиринського шосе.

За наявною в департаменті культури та туризму обласної військової адміністрації на території лісництва відсутні пам'ятки культурної спадщини, а також щойно виявлені об'єкти

культурної спадщини за видом «архітектура» та «історія» відсутні.

Додатково надано інформацію про об'єкти культурної спадщини, що розташовані навколо населених пунктів вказаних територіальних громад, в межах лісництв, на яких передбачена планова діяльність (Додаток Л).

Планована діяльність здійснюється за межами виявлених об'єктів культурної спадщини та їх охоронних зон.

Оникіївське надлісництво філії «Центральний лісовий офіс» ДП «Ліси України» зобов'язується проводити плановану діяльність у відповідності до «Проектів меж території, зон охорони та режимів їх використання пам'ятки археології» та Закону України «Про охорону культурної спадщини».

Вплив *альтернативного способу* провадження планованої діяльності є аналогічний до прийнятого способу ведення планованої діяльності за такими критеріями як: здоров'я населення; стан фауни, біорізноманіття; ґрунт; водне середовище; земельні ресурси; кліматичні фактори (у тому числі зміна клімату та викиди парникових газів); утворення відходів; геологічне середовище; матеріальні об'єкти, включаючи архітектурну, археологічну та культурну спадщину; ландшафт та соціально-економічні умови.

За *альтернативним способом 2* провадження планованої діяльності спостерігається підвищений вплив на такі критерії як флора, за рахунок знищення природного поновлення аборигенних видів характерних для даних територій.

Враховуючи зазначене технічна альтернатива 2 планованої діяльності відхилена для реалізації.

5 ОПИС ТА ОЦІНКА МОЖЛИВОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Використання лісових ресурсів шляхом проведення суцільних санітарних рубок здійснює вплив на певні компоненти довкілля, оцінка та значимість яких відображена у таблиці 5.1.

Таблиця 5.1 – Оцінка та розрахунок значимості впливу на довкілля

Компонент довкілля	Вид впливу, джерело впливу	Інтенсивність впливу	Територіальний масштаб	Тривалість впливу	Категорія значимості впливу
1	2	3	4	5	6
Клімат та мікроклімат	робота двигунів внутрішнього згоряння обладнання та механізмів, спалювання порубкових решток	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Атмосферне повітря	вплив рубок на зменшення поглинання парникових газів	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
	викиди від пересувних джерел	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
Шумове забруднення	пересувні джерела та бензопили	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Відходи	техніка, присутність людей на робочих майданчиках	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Водні ресурси	вплив рубок на якість води	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Земельні ресурси	вплив рубок на ерозійні процеси	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив середньої значимості
Флора, фауна, біорізноманіття	вплив рубок на місця оселення тварин та зростання рослин	помірний	місцевий	середньотривалий	вплив середньої значимості
	присутність людей на робочих майданчиках	помірний	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Соціально-економічні умови	суцільні санітарні рубки	помірний	місцевий	довготривалий	вплив середньої значимості

Компонент довкілля	Вид впливу, джерело впливу	Інтенсивність впливу	Територіальний масштаб	Тривалість впливу	Категорія значимості впливу
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Здоров'я населення	викиди від пересувних джерел	слабкий	місцевий	короткотривалий	вплив низької значимості
Кумулятивний вплив	вплив інших видів діяльності	На близькій відстані відсутні об'єкти, які можуть здійснювати кумулятивний вплив			